

KAM

www.kampocesku.cz

„Padá listí, zlaté, rudé,
je ho plná zahrada.
A co potom padat bude,
až to listí opadá?...“

-František Hrubín -

Říjen kreslí barvami tu nejkrásnější kulisu pro výlet

Foto: Zámek v Klášterci nad Ohří

**SCAN
ME**

Dolní Poohří

Milí čtenáři,

také se vám stává, že si ráno první odrhovačku, co slyšíte, notujete celé dopoledne? U mě to onehdy byla odrhovačka s číslem 386. Začal jsem se zajímat, co reálného se dá o čísle 386 zjistit. Proto už vím, že během povodní 14. 9. 2024 spadlo na stanici Loučná nad Desnou rekordních 386 mm srážek za 24 hodin. Cyklotrasa Stezka Slezskem měří 386 km,

stejně měří i poloměr zakřivení Sychrovského viaduktu, jen ale v metrech. Nejčastěji se číslo 386 vyskytuje u vrcholů pahorkatin. Například jsou to Křížové vršky v Českém středohoří, Kamenný vrch v Bobravské vrchovině, Horka v Dokeské pahorkatině, Zbýnský vrch v oblasti Kokořínska, Holý Zlín ve Švihovské vrchovině, Malá Horka v pohoří Chříby, Ořechovka v Českém středohoří nebo Fána v pohoří Nízký Jeseník. O řadě pahorkatin jsem ani neslyšel. Když jsem další ráno slyšel písničku Richarda Müllera a Hany Hegerové, kde se zpívá „... štěstí je ta krásná a přepychová věc, ale prachy si za něj nekoupíš“, pochopil jsem. Číslo 386 může mít souvislost i v jiných, nejen délkových jednotkách.

Přestože je podzim ideální dobou pro pěší turistiku, čas mezi létem a zimou přináší svá rizika. V době jelení říje vyžaduje zvýšenou opatrnost. Hlasité troubení jelenů může znít romanticky, ale přítomnost zvěře znamená také přítomnost myslivců. Držte se proto raději značených cest. Nebezpečným se stává neukázný lovec, co si člověka v šeru, mlze nebo při zhoršujícím se šedém zákalu může splést s lovnou zvěří. Pamatuje na své bezpečí v lese během lovecké sezony – buďte vidět i slyšet (tady se to smí). Nebezpečí představuje i zrádné horské počasí, mrazující terén či podchlazení. Dobré je také pamatovat na brzké stmívání spojené s přeceněním sil. Nebezpečné je ignorovat doporučení a vstupovat na uzavřené trasy. Pomoci se vám nemusí dostat všude, protože je po sezoně. Odstávky lanovek jsou jen otázkou rozčarování. Minimalizovat rizika lze nabitým telefonem, offline mapami a aplikací Záchranka. Čelovka se hodí, stejně jako hůlky, vrstvené oblečení zahřeje a spolehlivá obuv pomáhá.

Užijte si výlety podzimní přírodou, až bude říjen malovat českou, moravskou a slezskou krajinu svými nejkrásnějšími barvami. Toto vydání je proto plné pozvánek měst, kde vás rádi uvidí, pohostí, zaujmou a přesvědčí o své jedinečnosti. Nabízí poznání v ulicích, na náměstích i v rámci památek. Čekají tu na vás zajímavé expozice muzeí a galerií, které pro vás města připravují s originalitou sobě vlastní. Přestože máme všichni společnou historii, každá oblast si v rámci ní psala tu svou, jedinečnou. Pamatuje, že poznávání nás nutí k vnímání, přemýšlení, pamatování a učí řešit problémy.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází
elektronicky
25. 9. 2026

KAM vybírá z obsahu

Statečná, nadaná i obětavá	5
Herectví měl v genech	6
Jedinečná prvorepubliková funkcionalistická vilová kolonie.	8
Kam se poděli Francouzi	10
Jindřichův Hradec plný zážitků	12
Ašsko v barvách podzimu SOUTĚŽ	14
Kláštepec nad Ohří – podzim mezi horami SOUTĚŽ	15
Přijměte pozvání do největšího města Frýdlantska SOUTĚŽ	17
Podzim láká do Ústí SOUTĚŽ	19
Jeseník na podzim SOUTĚŽ	21

KAM
VYDAVATELSTVÍ po Česku
www.kampocesku.cz

KAM po Česku (měsíčník)

vydává v ČR: Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o. | Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3
IČ: 04892232 | DIČ: CZ04892232 | datová schránka: c67rch4
tel.: +420 222 944 816–7 | e-mail: redakce@kampocesku.cz | www.kampocesku.cz
registrováno: MK ČR E 17865 | ISSN 1802-8640

grafický návrh, zlom a předtisková příprava: KAM po Česku

tisk: Triangl, a. s.

distribuce pro předplatitele: jménem vydavatele zajišťuje ADISERVIS s.r.o.

foto na titulní straně: © Gabriela Pausa, upraveno redakcí

Zasláním příspěvku nebo díla dává zaslátel souhlas vydavateli k jeho šíření v tištěné i elektronické podobě. Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel. Za změnu programu odpovídá pořadatel. Veškerá práva včetně práva reprodukce jsou vyhrazena.

© Vydavatelství KAM po Česku, s. r. o.

Boj o trůn (885 let)

Mocenský konflikt byl důsledkem neuznání volby. Vladislav II. se stal nepohodlným a měl být svržen.

Knížecí denár Vladislava II.

Válka o český trůn (1141–1143) iniciovala domáci šlechta. Velmoži si Vladislava II. zvolili roku 1140 s tím, že bude ovladatelný. Když ale začal vládnout silně a sám, vypuklo povstání. Českou šlechtu vedl mocný vladyka Načerat, moravskou Konrád II. Znojenský, Vratislav Brněnský a Ota III. Olomoucký. Rebelové získali na svou stranu Vladislava, syna knížete Soběslava I., který si také činil nárok na trůn. Povstalec rázně odsoudil olomoucký biskup Jindřich Zdík, spojenec Vladislava II., když nad Moravou vyhlásil interdict. Rebelové mu na oplátku vyplnili jeho statky.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

Růže nebes (845 let)

Klášter Rosa coeli (česky Růže nebes) byl podle kronikáře Jarlocha založen roku 1181 Vilémem z Kounic. Snad i proto se nachází na okraji města Dolní Kounice.

Zřícenina kláštera Rosa coeli s kostelem

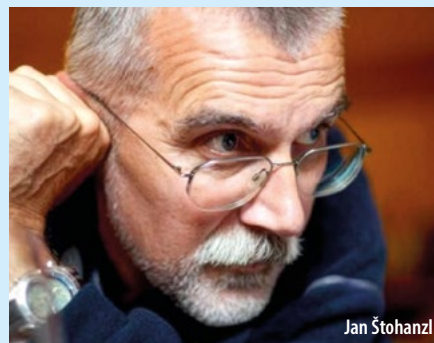
Roku 1183 se zde usadila komunita premostrátek z Louňovic a zasvětila jej Panně Marii. Původně vybudované dřevěné budovy konventu a modlitebny byly v dalších staletích doplňovány kamennými stavbami – klášterním kostelem, rajským dvorem a hradem. Panství i s klášterem vlastnilo postupně několik šlechtických rodů, mj. Dietrichsteinů. Po požáru v roce 1703 klášter chátral a pustl. Opravovat a zachraňovat se začal až po roce 1927.

-ab-

foto © Alice Brabčová

KAM na výlet s JANEM ŠTOHANZLEM

Významný český sklářský výtvarník a mistr v oboru broušení skla, výrazná osobnost českého studiového skla Jan Štohanzl se narodil 6. 11. 1948 v Příbyslavi. Základ jeho tvorby tvoří tavená a broušená plastika, v níž svým osobitým způsobem vytváří scénérie inspirované především přírodními motivy.

Jan Štohanzl

KAM by pozval Jan Štohanzl naše čtenáře na výlet?

„Hned mne napadla cyklostezka v mé rodné Příbyslavi, která vede údolím Sázavy až do stejnojmenné vesnice. Je vybudovaná na trase zrušené jednokolejky, stoupání směrem ke Žďáru nad Sázavou je velmi mírné, povrch kvalitní, a tak se cyklista může kochat krásnou přírodou. Obvykle se zpět nevracíme stejnou trasou, ale volíme návrat málo frekventovanými silničkami, častěji po pravém břehu, ale někdy i po levém sázavském břehu. Nedávno jsme zvolili trasu přes Velkou a Malou Losenici, Račín, Velké Dářko, Radostín, Vepřovou, Havlíčkovu Borovou, Modlíkov a Žižkovu Pole.

Blíží se ovšem rekonstrukce železniční trati Havlíčkův Brod – Brno, která křížuje po vysokých

mostech zmíněnou cyklostezku a na dva roky omezí její provoz. Takže plánujeme i okruhy, kde využijeme silničky po obou sázavských březích. Ty budou sice kopcovitější, ale doufáme, že díky elektrokolům je ještě budeme zvládat...”

Cyklotrasa Příbyslav – Sázava

Děkuji Vám za poutavé pozvání na výlet a přeji jen vše dobré.

Luděk Sládek

foto © autor, www.korunarysodny.cz

Milí předplatitelé,

magazín KAM po Česku vám zasíláme jako předplatné na adresu již dlouho. Nejedná se však o klasické předplatné, pouze o cenu za zabalení, vypravení a poštovné – zasilatelská cena. Předplatné tomu říkáme jen pracovně.

V pondělí 20. července nás společnost SEND Předplatné, která vám rozesílala předplatné, informovala o svém spojení s První novinovou společností. Firmu PNS známe, opakovaně nám nabízela zajistit předplatné KAM po Česku prostřednictvím svých kurýrů. Cena pro nás ale byla vysoká. Situace se změnila v okamžiku spojení SENDu a PNS. Stáli jsme před rozhodnutím. Buď časem platit víc za distribuci, nebo najít alternativu. Oslovili jsme tedy firmu ADISERVIS a domluvili se na spolupráci.

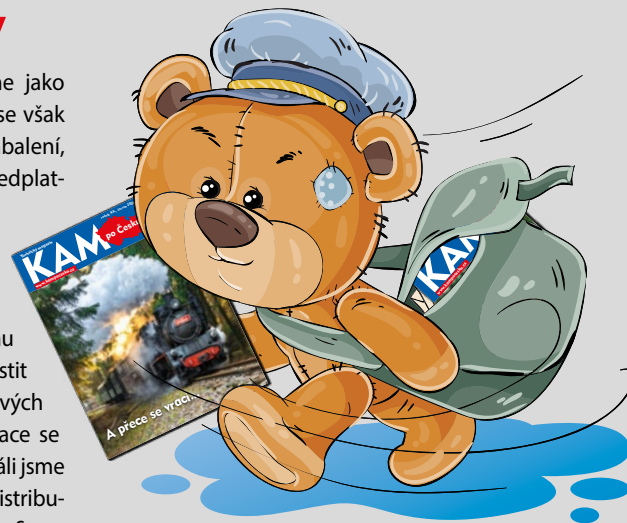
NOVÉ předplatné KAM po Česku

- cena SE NEMĚNÍ v letech 2026 ani 2027
- distribuce se nemění v letech 2026 ani 2027

V příštím „Adventním“ vydání dostanete nabídku k prodloužení předplatného.

úhrada

- bankovním převodem
- složenkou, poplatky České pošty **57 Kč**
- prostřednictvím **SIPO – NEBUDE MOŽNÁ**

PŘEDPLATNÉ * DOTAZY * PLATBY

objednat: www.kampocesku.cz/predplatne

dotazy: @ redakce@kampocesku.cz

☎ +420 222 944 816-7

☎ +420 602 223 279

platby: @ sladkova@kampocesku.cz

Uvěříme, že jsme udělali dobře, budete-li spokojeni.

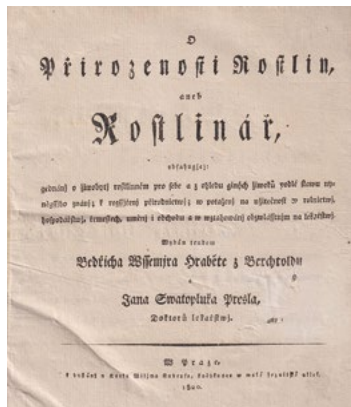
Luděk Sládek, šéfredaktor

Hrabě homo botanicus (245 let)

Není mnoho lidí, za kterými zůstává dlouhá a pozitivní stopa. Jedním z nich byl hrabě Bedřich Karel Eugen Všemír Berchtold z Uherčic, významný lékař, botanik a také filantrop.

Hrabě Bedřich Všemír Berchtold z Uherčic

Rostlinář hraběte Berchtolda a Jana Svatopluka Presla, vydání 1820

severní Afriku a některé země Blízkého východu. V roce 1846 to byla Brazílie, kam provázela slavnou rakouskou přírodovědkyni a cestovatelku Idu Pfeifferovou během její cesty kolem světa. Jeho široký záběr dokládá podíl na vzniku Vlasteneckého

muzea, dnes Národního, či založení sanatoria pro duševně choré nedaleko Tučap. Hrabě celým svým životem prokazoval lásku k vlasti, byl prototypem národního buditele a s hrdostí používal obrozené jméno Všemír. Jeho rozsáhlou osobnost připomíná pamětní deska v milovaných Tučapech. Zemřel 3. 4. 1876 ve věku 95 let na buchlovickém zámku a dle svého přání byl pohřben na místním hřbitově mezi prostými lidmi.

-liban-

Křižáci u Žatce (605 let)

Druhá křížová výprava proti husitům skončila opět nevalně. Po obléhání Žatce a neúspěšných pokusech o dobytí města se křižáci dali na ústup.

Rýnský falckrabě Ludvík III. Falcký, jeden z vůdců západní části výpravy

Plány porýnských kurfiřtů a Zikmunda Lucemburského byly veliké: vtrhnout do Čech z několika směrů a zlikvidovat zdejší husitské hnízdo. Špatná koordinace invaze vyvrcholila od začátku září rozhodujícím obléháním Žatce. Díky odhodlání a dobrému předzásobení se navzdory pětinásobné přesile a šesti pokusům o dobytí podařilo město husitům udržet. Zikmundova vojska nedorazila včas, zprávy o husitských posílách vyvolávaly strach, a tak 2. 10. 1421 křižáci ustoupili a husité posílili...

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor Joachim Specht

Navzdory absolutismu (205 let)

Karel Havlíček se narodil 31. října 1821 v Borové jako druhorozený syn kupce Matěje Havlíčka a Josefíny, rozené Dvořákové. Vyrůstal s bratry Františkem a Josefem a se sestrou Janou. Vliv na jeho dětství měl osvěcený borovský farář Jan Brůžek.

Portrét Karla Havlíčka Borovského, Jan Vilímek, 1890–1898

Havlíčekův dům v Brixenu

však brzy narušilo pronásledování Havlíčka rakouskými úřady pro jeho ostrou novinářskou i politickou kritiku rakouského absolutismu. V noci z 15. na 16. 12. 1851 byl bez soudu zatčen a odvezen do nuceného vyhnanství v tyrolském Brixenu. Zpočátku zde s ním pobývala Julie i malá Zdeňka, později

se však obě vrátili do Čech. Havlíček strávil v Brixenu téměř čtyři roky pod policejním dohledem a v izolaci od veřejného života. Po návratu roku 1855 zjistil, že Julie krátce předtím zemřela. Sám byl již vážně nemocný a 29. 7. 1856 zemřel v Praze ve věku 34 let. Jeho pohřeb 1. srpna se stal národní manifestací. Karel Havlíček Borovský byl pochován na Olšanských hřbitovech v Praze (II. hřbitov, 9. oddělení).

Alois Rula

Přetahovaná o město Bělá (605 let)

Opakované dobývání města Bělá souviselo s jeho strategickou polohou. Jeho založení bylo spojeno se snahou koruny ovládnout oblasti severních Čech.

Erb pánů z Michalovic

obsadili radikální husité – sirotci hejtmana Jana Roháče z Dubé (1426). Následně Bělou dobyl míšeňský markrabě Zikmund jako odplatu za sirotčí vpády na Míšeňsko. Poté město vrátil pánům z Michalovic.

Antonín Fridrich

foto © Wikimedia Commons, autor Vojtěch Král z Dobré Vody

První školní léta prožil v Borové, později navštěvoval školu v Jihlavě a poté v Německém Brodě, kam se rodina přestěhovala a kde na gymnáziu roku 1838 maturoval s výborným prospěchem. Následně odešel do Prahy studovat filozofii. Roku 1840 vstoupil do arcibiskupského kněžského semináře, avšak pro své svobodomyšlné názory byl roku 1841 vyloučen. V roce 1848 se oženil s Julií Sýkorovou. Dne 23. prosince téhož roku se jim narodila jediná dcera Zdeňka. Rodinné štěstí

Historia magistra vitae

1. 10. 1756 (270 let)

V **bitvě u Lovosic**, která byla první bitvou sedmileté války, porazil pruský král Fridrich II. Veliký rakouská vojska pod vedením generála Maximiliana Ulyssese von Brownea. Samotné boje trvaly asi sedm hodin, ztráty na obou stranách byly kolem tří tisíc mužů.

3. 10. 1506 (520 let)

„**Štát** na Starém Městě pražském pod pranýřem **Jan Kopydlanský**, člověk mladý as ve 24 letech, protože nějakého Cukra v pūtce pod frídem o jarmarce zabil. Bratr jeho Jiřík potom Pražanům po cestách mnohé škody činil.“ (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 852)

4. 10. 1441 (585 let)

Husitský teolog **Jan Rokycana svolal sněm do Kutné Hory**, kde byly ujednány zásady husitského vyznání závazné pro všechny. O dva roky později byl soud s tábory, kteří se stále odmítali přizpůsobit jednotným zásadám, a táborské učení bylo odsouzeno.

4. 10. 1991 (35 let)

Federální shromáždění schválilo tzv. **velký lustrací zákon**, podle kterého mohl každý občan požádat o osvědčení, že nebyl spolupracovníkem Státní bezpečnosti. Jeho hlavním účelem bylo zamezit exponentům komunistického režimu v přístupu k vedoucím pozicím v demokratickém státě.

7. 10. 1486 (540 let)

První tištěnou knihou v Brně byla **Agenda Olomucensis**. Kniha má 108 listů, neměla titulní list a veškerá data jsou uvedena až na konci. Byla tištěna dvoubarevně s notovou osnovou, noty se do ní musely zapisovat ručně. Brno bylo po Plzni a Vimperku třetím českým městem s knihtiskem.

Moravský vynálezce (170 let)

Ve Frenštátě pod Radhoštěm se narodil 11. října 1856 Leopold Sviták. Kdyby nic jiného, v roce 1897 sestrojil osobní vůz NW Präsident, a tak vstoupil do našich dějin.

Obecní školu v Hukvaldech navštěvoval s Leošem Janáčkem. Od roku 1865 studoval v Příboře a poté na německém reálném gymnáziu v Novém Jičíně (1866–1869). Přesto z rodinných důvodů musel nastoupit 14. 9. 1869 do učení u zámečnického mistra Karla Nesvadby v Kroměříži.

Po dvou letech byl prohlášen tovaryšem. Roku 1873 vyrazil na zkušenou do světa. V letech 1875–1877 pracoval jako pomocník u zámečnického mistra J. Kleina ve Štýrsku, do roku 1884 pak působil ve Vídni. Od 1. 9. 1884 byl dělnickým předákem u Ignáce Schustaly ve vagonce v Kopřivnici. V lednu 1891 mu bylo v transformované

Leopold Sviták

Automobil NW Präsident, originál z roku 1898

„Nesselsdorfer Wagenbau-Fabriks-Gesellschaft, vormals Schustala a co.“ svěřeno vedení soustružny, zámečnické dílny a kovárny. Od 1. 1. 1893 tu byl dílovedoucím. V roce 1895 nakoupila firma patenty firmy Benz s cílem stavět automobily. Leopold Sviták se svým týmem v roce 1897 zkonstruoval první vůz „Präsident“. S ním byla ve dnech

21. až 22. 5. 1898 podniknuta úspěšná dálková jízda na trase Kopřivnice–Viedeň. Při zkušební jízdě 1. 5. 1900 v Rychalticích u Hukvald s vozem Sviták havaroval. Bohužel při této první automobilové nehodě u nás zemřel jeden ze spolujezdců, Jan Kuchař. Sviták v důsledku

zranění přišel o část nohy. Po léčení působil ve firmě jako poradce. Později z firmy odešel a odstěhoval se na Hukvaldy. V roce 1931 byl jako druhý po Leoši Janáčkovi jmenován čestným občanem obce. Leopold Sviták zemřel 10. 12. 1931 a pohřben byl s velkými poctami na hukvaldském hřbitově.

-felix-

foto © Muzeum TATRA Kopřivnice; Wikimedia Commons, autor Kapitán

Když maluje Bubeníček (155 let)

Oto Rudolf, syn Josefa Bubeníčka a Barbory Schwarzerové, se narodil v Uhříněvsi 31. října 1871. Umělecky založená rodina řídicího učitele směřovala kroky svých starších dětí Berty, Jaroslava, Jindřicha, Marie a Karla na cestu provázenou múzami.

Ota Bubeníček v ateliéru

Ota během studia reálky přešel do učení a pak pracoval jako litograf. Bratr Jindřich ho přivedl k malířství a Ota absolvoval pražskou AVU (1898–1904). Lákala ho krajinomalba Julia Mařáka, u kterého rok studoval. Získal Purmannovo stipendium a po škole Hlávkovovo stipendium – obě využil k cestám,

v roce 1903 po Dalmácii a Itálii, v roce 1905 po Nizozemí, Belgii a Francii a v roce 1907 znovu po Francii. V letech 1907–1908 to bylo moravské Valašsko a 1909 jižní Čechy. Pobýval i na Slovensku (1919–1920 a 1936–1937). Hlavními motivy mu byly český venkov, chalupy, stromy, voda a pole v duchu realismu. V Praze na Vinohradech se oženil

Ota Bubeníček na Vožicku

21. 11. 1908 s Hedvikou Makešovou, s níž měl dceru Hedu (1910–2001). Za první světové války se jako voják podílel na restaurování Assamových fresek a vnitřku kostela sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí. Byl také loutkářem, spoluzakládal Loutkové divadlo Umělecké výchovy 1914 a Marionetové divadlo. Objevil se i ve filmu (62 let), v hlavní roli malíře Jana Boreckého v operetě U svatého Antoníčka (1933). Od roku 1932 žil a pracoval v Mladé Vožici u Táboru. Za druhé světové války byl gestapem v Táboře vyslýchán (1943) ohledně ilegální vysílačky. Akademický malíř, loutkář a sokol Ota Bubeníček, ověnčený mnoha poctami, zemřel 10. 9. 1962 v Mladé Vožici, kde byl také pohřben.

-lgs-

foto © Muzeum České Sibiře; Luděk Sládek

1456

(570 let)

Ludmila z Poděbrad

* 16. 10. 1456

† 20. 1. 1503

česká princezna, dcera českého krále Jiřího z Poděbrad

1526

(500 let)

volby českým králem

23. 10. 1526

Ferdinand I.

římský císař, český a uherský král, rakouský arcivévoda

1581

(445 let)

arcibiskup pražský

8. 10. 1581

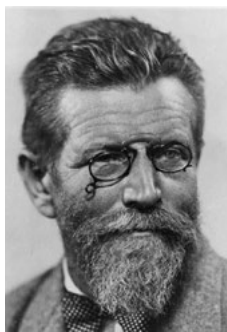
posvěcení

Martina Medka z Mohelnice

Archeolog anarchista (145 let)

Jaroslav Petrbok byl tak trochu český Jekyll a Hyde. Na jedné straně významně přispěl k rozvoji české archeologie, na druhé však svým chováním připomínal „řeznického psa“.

Narodil se 25. října na 1881 v Praze, kde ukončil učitelský ústav maturitou (1902). Další oficiální vzdělání již neměl, ale vlastním přičiněním se vypracoval v unikátního přírodovědce. Jeho nitrem zmítaly archeologie, paleontologie, speleologie a další přírodní vědy, což bylo v příkrém kontrastu s jeho komplikovanými osobnostními vlastnostmi, jako byla neúcta k autoritám, jakémukoliv organizovanému systému práce a kázní. To vše navíc „vylepšoval“ neurvalým chováním a zanedbaným zevnějškem. Možná k tomu přispěla i známost z mládí s Jaroslavem

Archeolog Jaroslav Petrbok

Haškem. Nějaký čas působil jako učitel v okolí Prahy, ale byl předčasně penzionován. Poté se věnoval vědě a vykopávkám, často spíše jako vandrák pobýval v Bulharsku, Palestině a na Slovensku. Pracoval pro Národní muzeum a od roku 1939 se dostával

Výlitek mozkovny neandertálce ze slovenských Gánovců

do sporů s Lotharem Zotzem, nastupujícím šéfem katedry archeologie na německé univerzitě. Ten byl přesným Petrbokovým opakem – kultivovaným a systematickým člověkem s vybraným chováním a rovným přístupem ke kolegům. Jeho často živelnou činnost označoval za „škodlivé hrabání“. Na druhé straně byl Petrbok autorem stovek odborných článků a knih o třetihorách a čtvrtohorách. Měl také několik cenných nálezů – například pravěkou kostěnou píšťalku nebo rytiny na kamenech. Největší „kousek“ se mu povedl, když na Slovensku vykoupil od dělníků travertinový výlitek mozkovny neandertálce. Jaroslav Petrbok zemřel v Praze 14. 12. 1960 a byl pohřben na Olšanských hřbitovech.

-liban-

foto © www.nm.cz

Statečná, nadaná i obětavá (130 let)

Česká lékařka a bioložka Vlasta Anežka Kálalová-di Lotti se narodila 26. října 1896 v jihočeských Bernarticích v rodině učitele Jana Kálala a Anny, roz. Fenclové. Nadaná dívka si zvolila na svou dobu neobvyklou životní cestu.

Oplývala mimořádným jazykovým talentem a již při studiu na gymnáziu ovládala sedm cizích jazyků. Zapsala se současně na studium medicíny, obor chirurgie, a na orientalistiku s perštinou a arabštinou. V roce 1919 vyslechla přednášku prof. Jaroslava Hlavsy o exotické parazitologii a o jejím dalším profesním směřování bylo rozhodnuto. Specializovala se na tropické nemoci a po ukončení školy se začala připravovat na cestu do Orientu. Její plánem bylo založit nemocnici, kde by ošetřovala místní obyvatelstvo

Vlasta Kálalová, 1924

a zároveň získávala znalosti o exotických chorobách. Finanční pomoc přišla přímo od prezidenta Masaryka. V roce 1924 odjela do Istanbulu, ale nemocnici nakonec založila v Bagdádu, kde působila až do roku 1932.

Tady našla i svého životního partnera – Itala Giorgia di Lotti, úředníka irácké správní služby. Narodila se jim dcera Drahomila Lydia a syn Radbor. Po onemocnění horečkou dengue se rozhodla vrátit s rodinou do Československa. Usadili se v Bernarticích, kde si otevřela lékařskou ordinaci. Ustupující jednotky SS zde 8. 5. 1945 zakročili

Vlasta Kálalová na návštěvě u prezidenta T. G. Masaryka, 1923

proti českým povstalcům a zastřelili jejího manžela i obě děti. Vlasta Kálalová přežila a s tragédií se snažila vyrovnat usilovnou prací, cestovala a přednášela. Svou statečnost projevila i v žádosti o omilostnění Milady Horákové. Zemřela 15. 2. 1971 v Písku české veřejnosti téměř neznámá. Pochována byla v rodinném hrobě v Bernarticích.

Alice Brabcorová

foto © Wikimedia Commons; archiv Ilony Borské

Historia magistra vitae

8. 10. 1941 (85 let)

Ze 7. na 8. 10. 1941 byla zahájena „Akce Sokol“, při které byli zatýkáni členové vedení sokolské obce, žup i funkcionáři sokolských jednot (cca 1 500 osob). Většina byla transportována do Osvětimi. 8. 10. 1941 podepsal R. Heydrich úřední výměr o **rozpuštění České obce sokolské**.

9. 10. 1766 (260 let)

Český spisovatel a cestovatel **František Klement** se narodil 9. 10. 1851 v Praze († 17. 1. 1933). Užíval pseudonym Quido Mansvet. Ve svých cestopisech popisoval zejména orientální země. Věnoval se i studiu starého umění a starožitností, o čemž napsal několik fejetonů.

12. 10. 1576 (450 let)

Rudolf II., král český a uherský, **nastoupil na trůn** po smrti svého otce Maxmiliána II. Získal i titul císaře Římské říše. Jeho nástup znamenal zásadní obrat pro Prahu, kam v roce 1583 trvale přesunul svůj panovnícký dvůr a učinil z ní centrum evropské vědy, umění a politiky.

13. 10. 1601 (425 let)

Během svého pražského pobytu **povečřel dánský astronom Tycho Brahe** u Petra Voka v paláci říšského rady Ernesta z Mnichovic na Novém Městě pražském. Po hostině Brahe onemocněl a po 11 dnech těžkých útrap 24. 10. 1601 zemřel na selhání ledvin a prasklý močový měchýř.

15. 10. 1401 (625 let)

Mistr Jan Hus byl zvolen **děkanem** artistické fakulty na zimní semestr 1401–1402 a v roce 1409 po odchodu cizích učitelů a žáků do Lipska (na základě Dekretu kutnohorského) **rektorem** Univerzity Karlovy. Již jako univerzitní mistr byl vysvěcen na kněze a od března 1402 začal kázat v Betlémské kapli.

1781

(245 let)

Bernard Bolzano

* 5. 10. 1781

† 18. 12. 1848

český německy hovořící matematik, filozof a estetik

1836

(190 let)

Jiljí Jarolímecký

* 16. 10. 1836

† 22. 2. 1886

český báňský inženýr a vynálezce

1861

(165 let)

František Drtina

* 3. 10. 1861

† 14. 1. 1925

český filozof, univerzitní profesor a politik

Historia magistra vitae

15. 10. 1431 (595 let)

Po porážce křížáků v bitvě u Domažlic byli husité pozváni na basilejský koncil, který vedl kardinál Cesarini a na němž měli veřejně představit **program čtyř artikulů pražských**. Husit-ská delegace čítající zhruba 300 lidí a desítky koní dorazila do švýcarské Basileje 4. 1. 1433.

16. 10. 1306 (720 let)

Rudolf Habsburský byl zvolen **českým králem**. O den později se konala jeho svatba s Eliškou Rejčkou, vdovou po Václavu II. Tento politický sňatek mu zajistil nárok na český trůn. Rudolf v červenci roku 1307 zemřel v Horažďovicích, a ač v Praze korunován nebyl, byl zde pohřben.

17. 10. 1841 (185 let)

Český šlechtic, lékař a botanik **Bohuslav Jirůš** se narodil 17. 10. 1841 v Praze († 16. 11. 1901). Pracoval jako profesor botaniky na univerzitě v Záhřebu a farmakologie v Praze. Významně přispěl k budování botanických sbírek Muzea Království českého.

19. 10. 1881 (145 let)

Český hermetik, astrolog, nakladatel, spisovatel a publicista **Otakar Griese** se narodil 19. 10. 1881 v Přerově († 2. 10. 1932). Založil Ústřední okultní nakladatelství a Svo- bodné učení nauk hermetických a vydával časopis Isis. Studoval tzv. vysokou školu hermetických věd v Paříži.

20. 10. 1861 (165 let)

Česká spisovatelka a překladatelka **Bronislava Herbenová** se narodila 20. 10. 1861 v Brně († 7. 3. 1942). Psala knihy pro děti a překládala z ruštiny a francouzštiny. Byla významnou představitelkou českého dívčího skautingu. S manželem pracovala v redakci časopisu Čas.

Herectví měl v genech (120 let)

Český herec a pedagog **Ladislav František Václav Pešek**, rodným jménem **Pech**, pocházel ze staré divadelní rodiny. Narodil se 4. října 1906 v Brně, otcem mu byl herec **Ladislav Pech** a matkou **Emilie, roz. Pešková**.

Divadelnictví se věnovali jak jeho rodiče, tak prarodiče, sestra a další příbuzní, mj. babička z matčiny strany byla pravnučkou Václava Tháma. Ladislav nejprve vystudoval gymnázium a poté Státní konzervatoř v Brně. Od roku 1924 hrál společně s rodiči ve Státním divadle v Brně a tehdy začal používat umělecké příjmení **Pešek** po své matce (úředně 1937). V roce 1928 byl pozván k hostování do Národního divadla v Praze a o rok později se stal členem činohry ND. Zde setrval až do roku 1976, kdy divadlo opustil na vlastní žádost na protest proti praktikám tehdejšího

Ladislav Pešek

Ladislav Pešek ve hře Strakonický dudák, 1930

vedení. Vytvořil více než 300 divadelních rolí, byl tvůrcem autentického komediálního herectví, ale dokázal zahrát i tragické a psychologicky složité

postavy. Spolupracoval s významnými režiséry, jako byli K. H. Hilar, Jiří Frejka, Alfréd Radok nebo Jindřich Honzl. V letech 1943–1950 působil jako profesor na konzervatoři a na DAMU v Praze. Roku 1931 debutoval také ve filmu, hrál ve více než 80 českých snímcích, připomeňme snímky *Škola základ života* nebo *Cesta do hlubin studákovy duše*. V osobním životě byl dvakrát ženatý, z druhého manželství se Zorou Pittichovou měl dceru Zuzanu. Ladislav Pešek zemřel 13. 7. 1986 v Praze a byl pochován na Vyšehradském hřbitově.

Marie Petrušková

foto © archiv redakce Wikimedia Commons, autor Abilakok

Krátký v operaci Karas (115 let)

Jaroslav Krátký se narodil 8. října 1911 ve Střížově u Českých Budějovic jako nejmladší z dvanácti dětí. Po obecné škole ve Střížově maturoval na gymnáziu v Třebíči (1930) a vydal se armádní cestou.

Absolvoval Vojenskou akademii v Hranicích u dělostřelců (1933) a po obsazení republiky Němci byl propuštěn. Jako mnoho jiných se dostal do Francie a poté do Anglie, kde byl zařazen k dělostřelcům. V roce 1941 byl vybrán do sabotážního a parašutistického kurzu. Od srpna 1942 byl převelen díky svému mimořádnému jazykovému nadání na čs. expozituru v Istanbulu pod krycím jménem **Jaroslav Karas**. Stejnomená operace, jejímž byl jediným členem, byla zahájena v březnu 1944. Pod jménem **Dezider Bukovský** přijel na Slovensko se zadáním

Jaroslav Krátký, příslušník výsadkové operace Karas

Řád bílého lva – vojenská skupina, IV. třída

pomáhat při organizaci SNP a být informačně v kontaktu s Londýnem. Navázal kontakty, zapojil se do příprav a v samém průběhu povstání byl ve štábu velení. Po neúspěchu povstání,

během ústupu z Banské Bystrice, byl 1. 11. 1944 s generály Viestem a Golianem zatčen u Bukovce. Přes Bratislavu a Prahu doputoval do Berlína, kde byl vězněn a vyslýchán. Gestapo zatklo také více než dvacet jeho příbuzných. Nelidské útrapy ukončila až jeho poprava v koncentračním táboře Flossenbürg v únoru 1945. Nenávist slovenských komunistů v čele s Gustávem Husákem šla v jeho případě až za hrob. Jeho památka byla do listopadu 1989 cíleně pošlapávána a zostouzena. V roce 1998 obdržel in memoriam Řád bílého lva.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, autor Susankov, Nostrifrátor

1886
(140 let)
František Kovářík
* 1. 10. 1886
† 1. 10. 1984
český divadelní a filmový herec

1926
(100 let)
Eliška Misáková
* 12. 10. 1926
† 14. 8. 1948
česká sportovní gymnastka (zlato LOH 1948)

1936
(90 let)
Václav Havel
* 5. 10. 1936
† 18. 12. 2011
český dramatik, esejista, disident, prezident

Hrdinové z Antimony (115 let)

František Závorka se narodil 18. října 1911 v Příbrami. Část mládí strávil na Slovensku, kde byl jeho otec v Kremnici přednostou stanice.

Rok se trápil na právnické fakultě, až v roce 1932 nastoupil k armádě. Po absolvování akademie v Hranicích (1937) byl přeložen k dělostřelcům v Šamoríně. Jako mnoho jiných odešel po okupaci Německem složitou cestou přes Francii do Anglie, kde byl cvičen pro speciální účely. Prošel sabotážním kurzem (1942) a paravýcvikem. Výsadkovou skupinu Antimony vyslanou v říjnu 1942 z Anglie na území Protektorátu Čechy a Morava tvořili velitel npor. František Závorka (alias Zeman), šifrant četař Stanislav Srazil (alias Skála) a radista svob. Lubomír Jasínek (alias Janda). Působili v okolí

František Závorka

Členové výsadku Antimony: Lubomír Jasínek, František Závorka a Stanislav Srazil

a jejich úkolem bylo zprovoznění vysílačky a navázání spojení s domácím odbojem. Na udání konfidentů gestapo Závorka a Jasínka dopadlo 16. 1. 1943 v Rovensku pod Troskami. Aby městečko nepotkal osud Lidic,

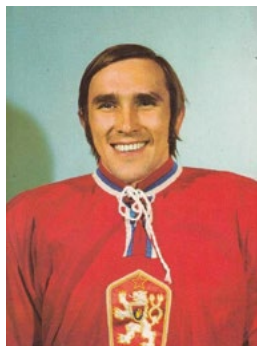
oba se vzdali, ale před zatčením požili kyanid. Stanislav Srazil byl donucen ke zpravodajské hře s Londýnem, ale užil smluvené varovné znaky, Londýn pochopil a gestapo ukončilo akci. V dubnu 1944 byl převezen do Terezína a zastřelen.

-babok-

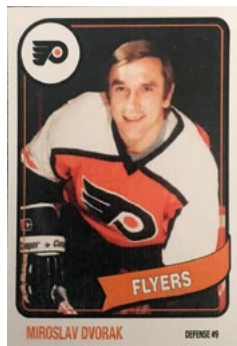
Kuki – postrach útočníků (75 let)

Nenechte se mýlit – nejde o známého loutkového hrdinu z filmu Jana Svěráka. Tenhle Kuki alias Miroslav Dvořák získal svoji přezdívku mnohem dřív, když se proháněl po ledě.

Miroslav Dvořák, vycházející hokejová hvězda, přišel na svět 11. října 1951 v Hluboké nad Vltavou a tam také začala jeho kariéra. Už ve čtrnácti přestoupil do Českých Budějovic a v devatenácti se poprvé představil v nejvyšší soutěži. Za místní Motor kromě dvouletého povinného vojenského angažmá v Dukle Jihlava (1972–1974) nastupoval jedenáct sezon. Poté hrál v NHL za Philadelphia Flyers (1982–1985). Tou dobou se stal prvním hráčem NHL, který posílil československou reprezentaci na mistrovství světa. Smolná zranění ho donutila k návratu do Evropy. Zbytek aktivní kariéry strávil tři roky v druhé západoněmecké

Miroslav Dvořák jako reprezentant Československa

Miroslav Dvořák v dresu Philadelphia Flyers

lize a bohatou kariéru zakončil v sezoně 1988–1989 dvaceti sedmi zápasy za Motor České Budějovice. Miroslav Dvořák patřil po celou dobu se svým parťákem Milanem Chalupou k pilířům obrany národního týmu. Na mistrovstvích světa nastoupil devětkrát

celkem v 76 zápasech s bilancí tří gólů a dvaceti asistencí a ziskem dvou zlatých, šesti stříbrných a jedné bronzové medaile. Stříbrnou vybojoval na svých prvních olympijských hrách v roce 1976 v rakouském Innsbrucku. V olympijském dresu odehrál jedenáct zápasů, vstřelil jednu branku a na pět nahrál. Trenéři i kolegové si ho nejvíce cenili za vynikající bruslení a cit pro hru v podobě kvalitních přihrávek a řešení situací. Navíc byl velmi oblíbený pro svou přátelskou povahu. Život legendárního obránce ukončila 11. 6. 2008 v jeho 57 letech rakovina a pohřben byl v rodné Hluboké nad Vltavou.

-liban-

1941

(85 let)

Petr Uhl

* 8. 10. 1941

† 1. 12. 2021

český levicově orientovaný novinář a politik

1946

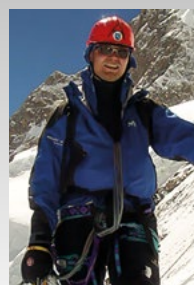
(80 let)

Jiří Kochta

* 11. 10. 1946

† 3. 4. 2025

český hokejový útočník (zlato MS 1972)

1961

(65 let)

Milan Sedláček

* 1. 10. 1961

† 20. 5. 2012

český himálajský horolezec (Šiša Pangma)

Historia magistra vitae

21. 10. 1721 (305 let)

Chebsko přijalo Pragmatickou sankci, čímž chebské stavy souhlasily s tím, že Chebsko bude „na věčné časy“ patřit arcidomu rakouskému, a to jako součást Království českého. Potvrdily to pak účasti na korunovaci Karla VI. českým králem roku 1723.

24. 10. 1601 (425 let)

Císař a český král **Rudolf II. zakoupil** od zadluženého Petra Voka z Rožmberka **panství Český Krumlov**, Netolice a Prachatice, rožmberský palác na Hradčanech, vinice u rakouské Křemže a některé další nemovitosti za 410 tisíc kop grošů míšeňských.

25. 10. 1621 (405 let)

Uherská **vojska dobyla a vypálila Hodonín**, včetně zámku. A to zde v roce 1301 Václav II. přijal uherskou šlechtu, která přišla pro nově zvoleného uherského krále. Město bylo v 17. století dobyté vícekrát a téměř zpusťlo. O sto jedna let později Hodonín dobyla i pruská armáda.

26. 10. 1951 (75 let)

Český historik **Jaroslav Hrbek** se narodil 26. 10. 1951 v Praze († 17. 4. 2009). Byl autorem velkého množství knih zabývajících se vojenskými dějinami 1. a 2. světové války. Pracoval jako vědecký pracovník v Historickém ústavu Čs. armády (později Armády České republiky).

31. 10. 2021 (5 let)

Spadla lanová **dráha na Ještědu**. Při nehodě přišel po pádu jedné z kabin jeden člověk o život. Od té doby je dráha **mimo provoz**. Lanovka byla v provozu od roku 1933 a v roce 1975 byla rekonstruována do současné podoby. Sloužila k přepravě turistů a zásobování hotelu Ještěd.

Jedinečná prvorepubliková funkcionalistická vilová kolonie

Na jedinečné Babě v pražských Dejvicích, kde se nachází i oceněný soubor vil z první etapy výstavby funkcionalistické osady v roce 1932, probíhají v roce 2026 významné infrastrukturní a stavební úpravy, které vycházejí z dlouhodobé koncepční studie Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy. Cílem těchto úprav je celková revitalizace čtvrti, modernizace technických sítí a obnova veřejných prostranství.

Čitelná Praha dva nové prvky pěší navigace Jednotného informačního systému hl. m. Prahy, tzv. obelisky, doplněné dále dvěma směrovníky (umístěnými na stávající sloupy veřejného osvětlení) na křižovatce ulic Na Ostrohu a Jarní a v ulici Nad Paťankou. Ty pomáhají po vzoru úspěšného systému Legible London v britské metropoli usnadnit návštěvníkům pohyb v lokalitě a v případě oceněné Baby navíc eliminovat bezcílné bloumání návštěvníků mezi soukromými vilami.

Dle zkušeností z Londýna lidé oceňují tyto prvky i v dnešní době, kdy může mít každý navigaci

Dokončení rekonstrukce křižovatky ulic Šárecká a Matějská

Po první etapě modernizace Šárecké ulice (v úseku Na Pískách – Matějská) byl 19. června 2026 obnoven běžný provoz. Během června a července 2026 byly realizovány finální úpravy povrchu chodníků, což pomůže značně zpříjemnit pohyb v lokalitě jak pro místní obyvatele, tak pro návštěvníky. Co se v místě změnilo?

Bezpečnější křižovatka – došlo k zúžení hlavní silnice a ústí vedlejší ulice, což chodcům usnadňuje přecházení.

Nový dělicí ostrůvek – bezpečně rozděljuje protisměrné jízdní pruhy.

Nové povrchy – vozovka dostala nový asfaltobetonový povrch, chodníky tvoří pražská mozaika a přibyla cyklorampa ze zámkové dlažby.

Úprava zastávek – kompletní obnovou prošly také přilehlé autobusové zastávky a uliční vpusti.

Nové navigační obelisky a směrovníky pro návštěvníky Baby

V Osadě Baba byly na podzim roku 2025 instalovány v rámci nového pražského wayfindingu

ve svém mobilu. Pokud se totiž chodec nachází v neznámém prostředí, je pro něj často jednodušší zorientovat se na větší fyzické mapě než na malé obrazovce smartphonu. Obelisky a směrovníky jsou po infopanelech na zastávkách MHD U Matěje a webových stránkách www.baba1932.com dalším krokem ke kompletnímu orientačnímu a navigačnímu systému pro návštěvníky této perly pražského a evropského funkcionalismu.

www.baba1932.com

Dotační program hlavního města Prahy

Program pro vlastníky památkově významných objektů pro rok 2027

Hlavní město Praha, konkrétně pražská Památková rezervace a pražské památkové zóny, tvoří svým rozsahem největší památkově chráněné území v Evropě. Na území hlavního města Prahy naleznete příklady všech architektonických slohů a významných nemovitých kulturních památek včetně národních kulturních památek. Vedení hlavního města Prahy si je vědomo těchto významných hodnot a každý rok, již od roku 1992, vyhlašuje dotační program s názvem „Program pro vlastníky památkově významných objektů“ (dále jen „dotační program“).

Tímto dotačním programem se hlavní město Praha snaží podporovat zachování památkové hodnoty a podstaty hmotných objektů i movitých kulturních památek na veřejně přístupných místech na území hlavního města Prahy, a podporuje tak zachování **kulturního dědictví**. Kulturní dědictví je chápáno jako „souhrn jedinečných hodnot hmotné a nehmotné povahy, které vznikly historic-

Karmelitská 379/18, Praha 1, k. ú. Malá Strana – oprava fasády

Arcibiskupský palác, Hradčanské náměstí 56/16, Praha 1, k. ú. Hradčany – restaurování kamenných prvků pozdně barokní spojovací chodby na nádvoří Arcibiskupského paláce

kým vývojem civilizačního procesu v podmínkách konkrétního prostředí“. Tyto kulturní hodnoty vytvářejí duchovní rozměr hmotných struktur, a jsou tak obrazem celkového stavu společnosti čili **kulturnosti společnosti**. Význam poznání a pochopení problematiky kulturních hodnot je zásadní pro každodenní praxi ve všech oborech lidské činnosti.

Kostel sv. Vavřince Praha-Jinonice, Vavřínecká, Praha 5, k. ú. Jinonice – havarijní oprava šindelové krytiny zvonice u kostela sv. Vavřince

Vlastníci objektů, které se nacházejí v památkově chráněných územích hlavního města Prahy, mohou prostřednictvím dotačního programu požádat o podporu na obnovu svého objektu. V pravidlech dotačního programu je specifikováno, které práce, stavební či restaurátorské, je možné z dotačního programu podpořit. Primárně se jedná o práce, které vedou k obnově, opravě či zachování památkově chráněných objektů na území hlavního města Prahy. Dotační program není určen na práce spojené s modernizací objektu, na zdravotně technické instalace, vzduchotechniku, na rozvody vody, kanalizaci, silnoproudé a slaboproudé instalace, nástavby, vestavby, zateplení objektu apod.

Je vhodné zmínit, že všeobecnou povinností vlastníka je pečovat o zachování památky, udržovat ji v dobrém stavu, chránit ji před poškozením, znehodnocením nebo odcizením, a to na vlastní náklady. Tato povinnost vyplývá z Listiny

kostel sv. Apolináře, Apolinářská, Praha 2, k. ú. Nové Město – střecha presbytáře

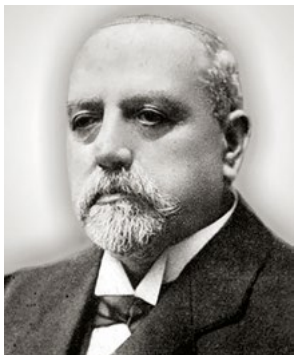
základních práv a svobod, která stanoví: „Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu.“ Zároveň: „Vlastnictví zavazuje. Nesmí být zneužito na újmou práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy. Jeho výkon nesmí poškozovat lidské zdraví, přírodu a životní prostředí nad míru stanovenou zákonem.“ Tato povinnost je stanovena i v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „památkový zákon“).

Podmínky dotačního programu a alokaci finančních prostředků upravuje usnesení Rady hl. m. Prahy, kterým je vyhlášen dotační program. S dotačním programem se můžete seznámit na portálu hl. m. Prahy <https://granty.praha.eu> na úřední desce hl. m. Prahy a na webové stránce OPP MHMP <https://praha.eu/web/pamatky/program-pro-pamatkove-objekty-2027>. **Uzávěrka podávání žádostí o dotaci v Programu pro vlastníky památkově významných objektů na rok 2027 je do pátku 30. října 2026.**

Činnost, kterou odbor památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy v této oblasti kontinuálně mnoho let vyvíjí, má za cíl podporovat vlastníky památkově chráněných objektů při jejich snaze o zachování a obnovu jejich památkových objektů na území města Prahy. Tato podpora souvisí i s rozvojem oblasti cestovního ruchu a kultivací veřejného prostoru, jehož nedílnou součástí je zachování kulturního dědictví jako formy prezentace kulturních hodnot.

Praotec hasič (180 let)

Oheň v roli zlého pána byl odjakživa postrachem lidí. Organizovaná likvidace požárů se rodila po staletí. Karel Krohn stál u zrodu moderního hasičstva v Čechách.

Karel Krohn,
před rokem 1913

Narodil se 25. října 1846 v Bratkovicích u Příbrami v rodině obchodníka. Podle otce měl převzít rodinný obchod, a proto na něj tlačil, aby přerušil studia na německé reálce v Praze. Mladý muž poté

Početný sbor hasičský z Velvar, 1892

skutečně odjel do Německa, kde postupně v Berlíně a Hamburku sbíral odborné znalosti a zkušenosti v jednom z předních obchodních domů. Jeho následující život ale změnil zážitek z velkého požáru v Hamburku, který velmi dobře organizovaní hasiči úspěšně zvládli. Myšlenka založení a vycvičení podobného sboru nebo skupiny ho zcela uchvátila a v listopadu 1863 podal žádost o povolení spolku. V květnu následujícího roku byly schváleny jeho stanovy, a ve Velvarech tak vznikl první neněmecký dobrovolný hasičský sbor. Karel Krohn se stal postupně jeho předsedou, jednatelem i pokladníkem. Zároveň se tento velmi činný a aktivní člověk věnoval kromě své práci obchodníka veřejným věcem. Svědomitě pečoval o hasičský sbor, v letech 1891 až 1901 ve Velvarech starostoval, byl členem okresního výboru, okresní školní rady, besedy, správní rady cukrovaru, spořitelny a záložny. Od roku 1909 působil jako člen obecního zastupitelstva až do své smrti v roce 1913. Místní hasiči dnes sídlí v ulici Karla Krohna, která byla přejmenována v roce 1992, a na počest svého zakladatele pořádají soutěž. Karel Krohn zemřel 14. 2. 1913 a byl pohřben na městském velvarském hřbitově.

-liban-

Kam se poděli Francouzi

Marie Terezie nastoupila na habsburský trůn věříc v pragmatickou sankci. Ta jí zajišťovala následnictví jako ženě i nedělitelnost dědičných držav. Nebyla ale dost silná, a tak vzplála válka o rakouské dědictví. Koalice Prusů, Bavorů a Sasů, podporovaná Francií, vytáhla do Čech.

Charles Louis Auguste Fouquet de Belle-Isle, Maurice Quentin de La Tour

Prahu dobyli 26. 11. 1741. Sasové obsadili Malou Stranu s Hradčany, Bavoři bělohorskou pláň, Francouzi Vyšehrad, Staré i Nové Město a vrch Vítkov. Velitelem okupantů byl jmenován francouzský

Obléhání Prahy Františkem I. Štěpánem Lotrinským, 1742

ský Charles Louis Auguste Fouquet de Belle-Isle. Francouzi začali měnit Prahu v pevnost. Zesilovali, stavěli, hloubili... Stálo to peníze, které brali od stavů, obchodníků, duchovenstva a pražských Židů. Pražané ale platili dost švejkovsky, o to víc ale byli k okupantům přátelštější, protože vídeňský dvůr se na ně vykašlal. Zakrátko Prusové a Sasové koalici opustili. Rakouská vojska v síle 80 tisíc mužů oblehla koncem června 1742 Prahu bráněnou asi 30 tisíci Francouzi. Pražané přestali okupanty milovat, protože mráz a mizející zásoby vedly Francouze k drancování. Město vířelo, ale protivit se znamenalo šibenici. Francouze začala kosit úplavice, tyfus, výpady, což znamenalo tisíc mrtvých a raněných. Měli hlad, snědlo se na 17 tisíc koní a k tomu

František I. Štěpán Lotrinský, Martin van Meytens

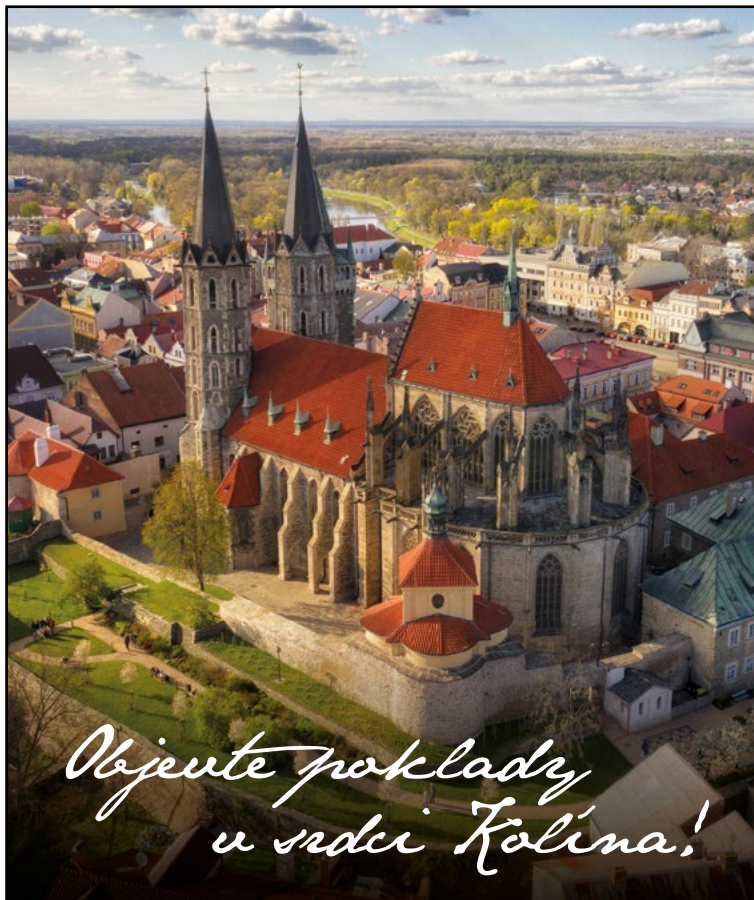
veškeré domácí zvířectvo. Lazaret u dnešního Karlova náměstí dál chrlil desítky mrtvých, jejichž těla se vozila na Žižkov. Těla mizela v dosud neobjevených šachtách v místech dnešního žižkovského

Obléhání Prahy rakouským vojskem, 1742

vysílače, kde byl roku 1680 založen velký židovský a katolický hřbitov. Nejvíce bylo na hřbitově „živo“ roku 1742. V Praze zůstalo na tři tisíce raněných a nemocných Francouzů, které hlídaly dva tisíce vojáků. Zbytek, asi deseti tisíc Francouzů, listí uprchl z Prahy 16. 12. 1742. Během ústupu do Chebu byla armáda značně zdecimována vlivem počasí, útoků obyvatel i nemocí. Francouzská okupace Prahy skončila, kde skončilo na šest tisíc Francouzů, se ale neví.

-lgs-

*Objeďte poklady
v srdci Kolína!*

Víte, že...

... dominantu Kolína tvoří chrám sv. Bartoloměje, výjimečná stavba spojující ranou a vrcholnou gotiku do překvapivého celku?

www.kolinzije.cz

#kolinzije

1 vstupenka 2 místa jedinečné zážitky

Kombinované vstupné nabízí výhodnou možnost, jak během individuální návštěvy propojit dvě výjimečné expozice věnující se historii techniky a automobilismu.

Navštivte Škoda Muzeum v Mladé Boleslavi, kde se seznámíte s více než 130letou historií značky Škoda, a Rodný dům Ferdinanda Porscheho ve Vratislavicích, který přibližuje osobnost jednoho z nejvýznamnějších technických vizionářů 20. století.

Jedna vstupenka tak otevírá cestu ke dvěma autentickým místům, jež společně vyprávějí příběh inovací, odvahy a technického vývoje. Obě expozice není nutné navštívit ve stejný den – vstupenka platí po dobu jednoho roku od zakoupení.

Škoda Muzeum
tř. Václava Klementa 294, Mladá Boleslav
T: +420 326 832 038, E: muzeum@skoda-auto.cz
museum.skoda-auto.com

Rodný dům Ferdinanda Porscheho
Tanvaldská 38, 463 11 Liberec – Vratislavice nad Nisou
T: +420 326 832 028, E: vratislavice@skoda-auto.cz
rodneydumoporsche.cz

Netolice

981–2026 | 1045 let

Netolice, veduta města, 1686

Nejstarší písemnou zmínku o pomezním hradu Netolice zaznamenává k roku 981 Kosmova kronika v popisu slavníkovského panství. Po vyvraždění Slavníkovců roku 995 přešel hrad do vlastnictví Přemyslovců. Nejstarší užití městského znaku je z roku 1326.

Infocentrum Netolice, Muzeum JUDr. Otakara Kudrny
Mírové náměstí 248, 384 11 Netolice
 ☎ +420 380 421 268
 @ info@netolice.cz

www.muzeumnetolice.cz

Hlavu vzhůru

Rok 2026 je plný nebeské dynamiky, třeba jako při zatmění Slunce. Máme šanci být svědky dalších úkazů v posledních měsících roku.

- 4. října: Saturn s prstenci se dostává do opozice se Sluncem. Bude vycházet při západu Slunce a zapadat při jeho východu. Viditelný bude celou noc, prstence budou velmi úzké a vidět bude i jeho největší měsíc Titan.
- 11. / 12. října: Mars bude ve druhé polovině noci z 11. na 12. na pozadí hvězdokupy Jesličky v souhvězdí Raka, které doplní o druhé hodině Jupiter, vše viditelné pouhým okem. Souvislost s křesťanskými jesličkami je jen náhodná.

- 21. / 22. října: bude vidět meteority z roje Orionid na jihovýchodní obloze. Roj je prchavý pozůstatek Halleyovy komety (viditelná za 76 let, naposledy 1986).
- 15. / 16. listopadu: po půlnoci bude vidět setkání Jupiteru a Marsu. Dostaveníčko si dají poblíž hvězdy Regulus ze souhvězdí Lva.
- prosinec: po setmění bude nad jihovýchodem patrný Saturn v souhvězdí Velryby. O půl desáté se nad severovýchodem objeví Jupiter, k němuž se přidá za hodinu Mars v souhvězdí Lva. Po čtvrté hodině se nad jihovýchodem rozzáří Venuše.
- 13. / 14. prosince: oblohu ozdobí Geminidy. Po západu měsíce, kolem osmé, východní oblohu protnou desítky meteorů za hodinu.
- 21. prosince: přesně v 21:50 nastane zimní slunovrat, kdy toto pondělí bude nejkratším dnem roku.
- 24. prosince: v noci z 23. na 24. 12. ve 2:28 nastane superúplněk. Hranice superúplňku je 360 000 km. V moderních časech byl úplňkový Měsíc nejbližší Zemi 14. 11. 2016 (356 509 km), tento rekord bude překonán až 25. 11. 2034 (356 445 km).

Alois Rula

Jindřichův Hradec plný zážitků:

pivovar, úzkokolejka i vůně brambor

Podzim zalitý sluncem, barevné lesy České Kanady a majestátní památky ožívající novou energií. Jindřichův Hradec vstupuje do podzimní sezony v mimořádné formě.

Úzkokolejka jezdí ve vybrané dny do 17. 11.

Slavnosti zemojablíček

Září přineslo otevření **zrekonstruovaného zámeckého pivovaru**, který se po desetiletích chátrání mění v moderní kulturní a gastronomické centrum s pivovarem, restaurací i novým kulturním sálem až pro 300 diváků.

Svět železnice zase přibližuje rozšířená **modelová expozice úzkokolejky ve Výstavním domě Stará radnice**, věrně mapující skutečné tratě do Nové Bystřice a Obrataně, kam i na podzim míří motorové i parní vlaky dopravce Gepard Express.

Vrcholem podzimu budou ale **Slavnosti zemojablíček**, které **v sobotu 17. října od 10 do**

18 hodin ožijí na náměstí Míru. Hlavním lákadlem bude napínavé kulinařské klání soutěžních týmů o nejlepší bramborový pokrm – vítěze mezi 12:00 a 15:30 vyberou přímo návštěvníci při ochutnávání. Chybět nebudou ani dvě kuchařské show jihočeského šéfkuchaře Petra Šímy či soutěž o nejdelší bramborovou slupku. K tanci a poslechu zahraje legendární staropražská Patrola Šlapeto, v barokní kapli Muzea Jindřichohradecka potěší divadelní scénky Večerní toulky bájným Hradcem a zájemci o historii mohou zavítat na komentované prohlídky kostela sv. Kateřiny s farním vikářem Miroslavem

Pohled na historické domy přes Malý Vajgar

Štruncem. Krafferova zahrada se od 10 do 17 hodin promění v tvořivou dětskou oázu plnou vyrábění z brambor, na náměstí navíc čekají stánky s bramboráky, lokšemi i sladkými dobrotami, výstavní panely o historii zemojablíček a stylový fotokoutek.

Ať už vás láká dobré pivo, kultura v pivovaru, svět železnice, nebo bramborové slavnosti plné chutí, Jindřichův Hradec má letos na podzim co nabídnout.

JH Jindřichův Hradec

Více na
infocentrum.jh.cz

Zajímavosti Českého lesa a podhůří

Český les a jeho podhůří ukrývají mnohem víc, než se může na první pohled zdát. Věděli jste například, že zde najdete hned několik minerálních pramenů?

Za jejich vodou můžete vyrazit do Konstantinových Lázní, Tachova nebo třeba do Chodovaru, kde stáčeji dokonce unikátní ochucenou minerální vodu. Další prameny najdete v severní části Českého lesa kolem Dyleně. Na naučné stezce Panský vrch si můžete dokonce ochutnat hned tři kyselky.

Za pozornost přitom stojí i města, která mohou na první pohled působit nenápadně. Jedním z nich je Holýšov, jehož historie je mnohem zajímavější, než byste možná čekali. Dům dějin Holýšovska nabízí komentované prohlídky expozice, která přibližuje zdejší řemesla a každodenní život i průmyslovou minulost. Najdete tu například sbírku vah, ale také připomínku pohnutých událostí spojených s druhou světovou válkou.

Zajímavé expozice a příběhy ale objevíte i v dalších městech regionu – například ve Stříbře, Plané nebo Domažlicích, kde můžete prozkoumat hornickou historii zdejšího kraje prostřednictvím technických památek a důlních expozic.

Všechna tři města jsou zároveň zapojena do letošní turistické soutěže. Stačí si stáhnout aplikaci Český les na Google Play nebo App Store a vydat se objevovat jejich zajímavosti.

Český les
turistická oblast

f @nascskyles

Instagram nascskyles

<https://www.ceskyles.eu/co-navstivit/kulturni-pamatky/technicke-pamatky/>

Když na houby, tak do Brd!

Oblast Brd je krajinou houbařům zaslíbenou. A protože zde roste nejvíce hub právě nyní, je nejvhodnější čas vyrazit k nám do Spáleného Poříčí na podzimní procházky.

Líbezně zvlněná krajina podhůří Brd je jako stvořená pro pohodové výlety na kolech i nenáročnou pěší turistiku. Příjemné houbaření můžete spojit i s poznáním zajímavostí v nejbližším okolí města – nabízí se např. zřícenina Lopata, buddhistická stúpa v Těnovicích, vyhlídka Mariina skála nebo můžete zůstat ve městě samotném a třeba budete mít štěstí a najdete hříby

kováře přímo na náměstí jako autorka těchto řádků.

Přijedte si k nám odpočinout – v Infocentru na náměstí budete vždy vlídně přivítáni!

+420 605 368 410

@ infocentrum@spaleneporici.cz

www.spaleneporici.cz

Statistiky v čase

Na stránkách www.worldometers.info/cs/, volně přeloženo Svět měřič, se každý den, každou vteřinu dozvíme zajímavá data. Worldometer je kombinací oficiálních statistických dat a matematických odhadů v reálném čase.

pořizeno: středa, 23. 9. 2026, v čase 13:00–13:18

světová populace

populace	8 318 206 442
narození letos	96 312 840
narození dnes	197 222
úmrť letos	45 383 256
úmrť dnes	92 932
pozn: více se nás rodí, než umírá	

vláda a ekonomika

výdaje na zdravotnictví dnes	10 034 886 167 \$
výdaje na vzdělávání dnes	6 559 487 182 \$
vojenské výdaje dnes	2 627 990 561 \$
vyrobena aut letos	67 284 181
vyrobena kol letos	118 157 558
vyrobena počítačů letos	161 396 292

společnost a média

vydáno knih letos	2 107 121
novin v oběhu dnes	246 961 152
prodané televizory dnes	373 462
prodané mobily dnes	4 625 601
zapláceno za videohry dnes	192 498 878 \$
uživatelů internetu dnes	7 374 410 470
odeslané e-maily dnes	183 853 222 875
napsáno blogů dnes	7 725 410
odeslané tweety dnes	602 054 491
vyhledávání na Googlu dnes	7 679 281 176

Malá ochutnávka z nebývalého množství dat. Více bude na vás, koukněte se na www.worldometers.info/cs/. Přesnost je vysoká.

Josef Grof

Podzimní turistika na Ašsku

Ašsko v barvách podzimu

Říjen je jako stvořený k objevování Ašska. Lesy se převlékají do podzimních barev, na turistických stezkách zavládne příjemný klid a daleké výhledy dostávají s nízkým podzimním sluncem úplně jinou atmosféru. Stačí obout pevné boty a vyrazit.

Bismarckova rozhledna na vrchu Háj

Goethovy skály

Jedním z nejkrásnějších podzimních cílů je **vrch Háj s rozhlednou**, která patří k symbolům Aše. Cesta z města vede příjemnou lesní krajinou a nahoře čeká odměna v podobě výhledu do širokého okolí. A pokud vám jedna rozhledna nestačí, nechte se inspirovat projektem **Bismarckova desítka**. Brožuru s tipy na deset rozhleden v okolí si můžete vyzvednout v **Turistickém informačním centru v Aši** nebo se podívat na bismarckovadesitka.cz.

Kdo hledá trochu divočejší přírodu, může zamířit ke **Goethovým skalám**, ukrytým v lesích nedaleko Hazlova. Podzimní barvy a skalní útvary tu vytvářejí kulisu jako stvořenou pro říjnovou procházku.

Podhradí

Dalším skvělým cílem je **Podhradí**. Nad obcí se tyčí kostel Dobrého pastýře a pozůstatky **hradu Neuberg s vyhlídkovou věží**, odkud se můžete

Nejzápadnější bod ČR

rozhlednout po okolní krajině. Pokračovat lze třeba do Doubravy nebo se vydat až k **nejzápadnějšímu bodu České republiky**. Právě tady má říjnová krajina své zvláštní kouzlo. Ranní mlhy, tiché lesní cesty a barevné koruny stromů dávají Ašsku úplně novou podobu.

A po návratu z výletu? Zastavte se v **Aši a navštivte místní muzeum**, kde můžete poznat historii města i bohatou tradici zdejšího textilního průmyslu.

Ašsko leží na samém západním okraji Česka. Na podzim ale rozhodně stojí za to udělat z něj cíl svého výletu.

Kdo ví, odpoví...

1. Jaké tři ryby má město Aš ve znaku?

- a) lipany
- b) štiky
- c) líny

2. Kolik schodů musíte vystoupat na Bismarckovu rozhlednu na vrchu Háj?

- a) 192
- b) 122
- c) 132

3. V jaké nadmořské výšce se nachází Čertovy skály v Aši?

- a) 661 m n. m.
- b) 664 m n. m.
- c) 666 m n. m.

Své odpovědi nám pošlete do 10. října z www.kampocesku.cz/souteze. Tři autoři správných odpovědí obdrží od IC Aš zajímavé ceny.

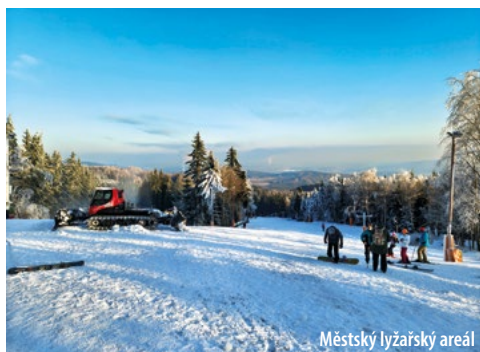
Informační centrum Aš
Hlavní 239/23
352 01 Aš
☎ +420 777 468 233
✉ infocentrum@info-as.cz
www.info-as.cz

Podzimní Klášterec nad Ohří

Klášterec nad Ohří – podzim mezi horami

Klášterec nad Ohří je město, kde se historie přirozeně setkává se současností. Právě podzim tu umí vykouzlit mimořádně působivé kulisy. Barevné svahy okolních hor, zámecký park, řeka i nedaleké zříceniny hradů lákají k procházkám, výletům a chvílím, kdy není potřeba nikam spěchat.

Městský lyžařský areál

Sochy rodiny Brokoffů před zámkem

Jedním z míst, které by návštěvník neměl minout, je zdejší zámek s rozsáhlým anglickým parkem. Kromě samotné historické stavby nabízí také unikátní expozici porcelánu, připomínající více než dvě století tradice jeho výroby v Klášterci nad Ohří.

V historickém centru pak stojí za pozornost městská památková zóna, barokní kostel Nejsvětější Trojice nebo soubor soch rodiny Brokoffů.

Po procházce můžete zamířit do lázeňského areálu Evženie, ochutnat zdejší minerální prameny a dopřát si odpočinek. A pokud chcete město poznat pohodlněji, jsou k dispozici sdílená kola, která mohou posloužit i jako příjemný způsob, jak se vydat podél Ohře nebo dál do okolí.

Klášterec žije také kulturou. Kulturní centrum nabízí během roku pestrý program koncertů, divadel, besed, filmových projekcí i dalších akcí a nechybí ani příjemné gastro pohoštění. Za

současným uměním můžete zavítat do městské galerie Kryt pod radnicí.

A pokud si Klášterec oblíbíte natolik, že se sem budete chtít vrátit i v zimě, máte další důvod. Jen pár kilometrů od města čeká městský skiareál, který nabízí zimní vyžití pro lyžaře i snowboardisty.

Sdílená kola ve městě

Klášterec nad Ohří tak může být cílem jednodenního výletu i příjemnou základnou pro poznávání hor – v každém ročním období trochu jiný, ale vždy s Ohří nablízku.

Kdo ví, odpoví...

1. Do kterého měsíce mohou návštěvníci Klášterce v letošní sezoně využívat sdílená kola?

- a) do poloviny října
- b) do poloviny listopadu
- c) do konce prosince

2. Jak se jmenuje městský skiareál vzdálený jen několik kilometrů od Klášterce nad Ohří?

- a) Alšovka
- b) Klínovec
- c) Plešivec

3. Které dva názvy označují pohoří, mezi nimiž Klášterec nad Ohří leží?

- a) Krušné a Doupovské hory
- b) Lužické a Orlické hory
- c) Jizerské a Krušné hory

Své odpovědi nám posílejte do 10. října z www.kampocesku.cz/souteze. Třem autorům správných odpovědí zašle TIC Klášterec nad Ohří zajímavé ceny.

Klášterec n. Ohří

Turistické informační centrum
nám. Dr. E. Beneše 85
431 51 Klášterec nad Ohří
☎ +420 474 359 687
@ icklasterec@muklasterec.cz
www.klasterec.cz

Jablonné v Podještědí

1241–2026 | 785 let

Pohled z náměstí, 20.–30. léta 20. století

O lokaci městečka se zasloužil Havel z Lemberka, který v těsné blízkosti osady Gablona založil roku 1241 hrad Lemberk. V té době se psal jako Gallus di Yablonni. Jeho žena Zdislava roku 1250 založila v Jablonném klášter. Městská privilegia jsou datována k roku 1364.

Informační centrum
náměstí Míru 23, 471 25 Jablonné v Podještědí
☎ +420 487 829 972
@ infocentrum@jvp mesto.cz

www.jablonnevp.cz

Pension Bohemia

K podzimnímu poznávání střední části Krušných hor můžete využít zázemí našeho Pensionu Bohemia v Horní Blatné. Krajina v okolí městečka poskytuje dostatek příležitostí k pěší turistice, objevování horních děl či návštěvě rozhleden a místních muzeí.

Rozhledna na Blatenském vrchu

Pension Bohemia

Pension nabízí 5 dvoulůžkových, 3 třílůžkové a 2 čtyřlůžkové pokoje. Všechny jsou vybaveny sociálním zařízením a TV. Pobyt jsou se snídaní a možností dokoupit polopenzi i plnou penzi s tradiční českou kuchyní. Objekt disponuje salonkem, saunou, úschovnou kol i lyží a je využitelný také pro školy v přírodě. Parkování je možné před pensionem nebo na monitorovaném parkovišti. Domácí mazlíčci jsou po domluvě povoleni. Cena

u Hřebečné. Na Boží Dar pak pokračovat kolem Rýžovny (minipivovar) nebo Mrtvého rybníka. Doporučujeme také zavítat do Abertam a navštívit zdejší muzeum nebo blízké Perninské rašeliníště.

Pension Bohemia
nám. Sv. Vavřince 4, 362 37 Horní Blatná
☎ +420 721 477 630
@ josef@pension-bohemia.cz
www.pension-bohemia.cz

text © Josef Vrána, foto © Miroslav Poltýn

Jaroměř

1126–2026 | 900 let

Jaroměř, Würzburgské album, detail, 1526–1538

Nejstarší písemná zpráva o původním hradišti pochází z roku 1126, kdy zde byl knížetem Soběslavem vězněn kníže Břetislav. Město pak vzniklo zřejmě za krále Přemysla Otakara II. Písemný doklad o jeho existenci je z roku 1298.

TIC Jaroměř
nám. Československé armády 16, 551 01 Jaroměř
☎ +420 491 847 220
@ tic@jaromer-josefov.cz

www.jaromer-josefov.cz

Nejnavštěvovanější památka Ústeckého kraje
→ 60 km od Prahy

Památník Tereziín

www.pamatnik-terezin.cz

Frýdlantská radnice

Frýdlantská výšina

Přijměte pozvání do největšího města Frýdlantska

Frýdlant, který leží v srdci Frýdlantského výběžku, nabízí cestu za historií, ale také za přírodou, nebo dobrým pivem. Proč byste měli naše město navštívit?

Pohled na město

Třeba kvůli návštěvě našich muzeí, která jsou otevřená i v zimních měsících. Městské muzeum Špitálek, kde naleznete historickou časovou osu, která vás přenesení k důležitým událostem města v průběhu staletí. Nachází se zde také archeologické nálezy z Frýdlantu a jeho okolí a významným je unikátní nález chlebové pece objevené přímo v objektu muzea. Špitálek také láká svojí velmi krásně upravenou kaplí, které dominuje socha Piety, jež prošla náročným restaurováním.

Muzeum si můžete prohlédnout za symbolickou částku 50 Kč pro dospělého a 20 Kč pro děti, studenty či seniory. Stejnou cenu zaplatíte v Městském muzeu, které se nachází v budově

radnice ve druhém patře. Zde si můžete projít 6 místností expozice, které jsou tematicky zaměřené na historii Frýdlantu. Každý si jistě najde to své a kdo není milovníkem historie, může se vydat na procházku po křížové cestě, kde je celkem 14 zastavení, Boží hrob, poustevna a studánka. Najdete zde i vyhlídková místa na nedaleký Státní hrad a zámek Frýdlant nebo Lesní naučnou stezku. Cestou vás určitě potěší vyhlídka na řeku Smědou a odpočinkové místo přímo u splavu této řeky.

Státní hrad a zámek Frýdlant

Historie se vás dotkne v každém koutu Frýdlantu, ať už se jedná o náměstí s původními měšťanskými domy a neorenesanční budovou radnice

z konce 19. století, nebo o mechanický betlém a samozřejmě o Státní hrad a zámek Frýdlant.

Na závěr vás zveme k návštěvě radniční věže, ze které uvidíte město s jeho dominantami a okolní přírodou jako na dlani.

Návštěva Frýdlantu za to stojí!

Kdo ví, odpoví...

1. Jaká tradiční historická akce se koná ve Frýdlantu?

- a) Valdštejnské slavnosti
- b) Rudolfínské slavnosti
- c) Přemyslovské slavnosti

2. Která významná frýdlantská budova byla postavena v letech 1893–1896?

- a) kostel Nalezení svatého Kříže
- b) frýdlantská radnice
- c) hrad a zámek Frýdlant

3. Čím je výjimečný Státní hrad a zámek Frýdlant?

- a) Nachází se zde nejvyšší hradní věž v České republice.
- b) Byl zpřístupněn jako nejstarší hradní muzeum ve střední Evropě.
- c) Je jediným vodním hradem v severních Čechách.

Své odpovědi nám pošlete do 10. října z www.kampocesku.cz/souteze. Třem autorům správných odpovědí zašle TIC Frýdlant zajímavé ceny.

FFrýdlant

Turistické informační centrum Frýdlant
náměstí T. G. Masaryka 37, 464 01 Frýdlant
☎ +420 488 886 603/604
@ mic@mesto-frydlant.cz
www.enjoyfrýdlant.cz
www.mesto-frydlant.cz

Víme jistě, že praotec Čech nepřivedl svůj lid pod Říp po značkách

Čech, Lech, Mech a další

Legenda o praotci Čechovi je jednou z nejznámější českých legend. Žil skutečně, nebo jde o pouhý mýtus? Někdo ale naše prapředky do Čech přivést musel.

Kronikář Kosmas ve své Kronice Čechů vylíčil naši zemi a dal vstoupit do dějin i praotci Čechovi. Příběh o Čechovi ale nápadně připomíná biblický příběh o Mojžíšovi a zemi zaslíbené. Zem nebyla pustá, Slované jen vytlačili Germány, kteří vytlačili Kelty a ti vytlačili jiné. Nejmenovala se Čechy, ale po keltském kmeni Bójů – Boiohaemum (Bohemia).

Praotcovské legendy najdeme doslova na každém kroku. Izraelité mají praotce Jákoba (zvaného Izrael), Řekové dokonce celý zástup praotců jako Hellén, Dóros, Aiolos, Íón a Achaos. Itálie měla za praotce Latina a Romula, Frankové měli Franciona a Gótové vůdce Gotha. Za praotce byli považováni také Teuton, Belgion, Norik a Bavor. Kosmas také opravdu nepsal o praotci Čechovi, ale o praotci Boemovi. Jména „Češi“ a „Čechy“ už ale znal. Češi byli našinci a Čechy zemí našinců.

Proč se říká Řípu Říp? Navzdory legendám je to označení předslonanské, přejaté ze starogermánského základu slova ríp (hora, skála), latinskou podobou je slovo rípa (břeh, svah, úbočí). Slované přejali jméno hory patrně od asimilovaných Germánů nebo germánských kupců, kteří považovali Říp za důležitý orientační bod na cestě do Prahy.

Podle Aloise Jiráska přivedl Čechy pod Říp praotec Čech s mladším bratrem Lechem. Podřípská rovina ale Lecha nezaujala, proto se se svým lidem

vydal na východ. Kosmas ale o Lechovi neměl ani ponětí. Čecha a Lecha objevil až Jirásek v mladších pramenech. Jenom zamlčel, že Lech se vydal do původní vlasti, do Bílého Charvátska (dnešní Polsko), kde se stal praotcem Poláků. V některých jihoslovanských verzích legendy o praotcích se vedle Čecha a Lecha objevuje i třetí bratr Mech.

Mapa ukazuje oblast mezi řekami Visla a Dněpr, pravlast Slovanů

V českých verzích roli Mecha plní bratr Rus, praotec Rusů. Historici se málokdy shodnou, v tomto případě jsou ale zajedno: Kosmas si příběh o praotci Čechovi domyslel.

Poslední otázkou zůstává, odkud praotec Čech přišel, kde ležela pravlast Slovanů?

Kosmas o tom ve své kronice nepíše. Konkrétnější byl ve 14. století český kronikář známý jako

Dalimil. Čechovu pravlast umístil do Chorvatska. Zajímavé je, že v Chorvatsku opravdu existuje pověst o praotci Charvátovi, co přišel do své vlasti ze střední Evropy. Dalimil se ovšem mýlil, Čechové oklikou přes Chorvatsko do Čech nešli. Blíže pravdě byl ruský letopisec Nestor, který ve své Pověsti dávných let z 12. století určil za místo rozchodu Slovanů dolní tok Dunaje.

Podle archeologických nálezů lze s jistotou říci, že předkové Slovanů se řídce vyskytovali někde v jihoruských stepích od 2. tisíciletí př. n. l. Pod jménem Venedové (či Veneti) je kolem přelomu letopočtu zmínili i někteří starořímské dějepisci. V té

Čech, Lech a Rus, Seweryna Duchinińska, 1893

době je ale nelze nazývat Slované, spíše Praslovany. Nemluvíli pozdější staroslověnštinou, víra a zvyky ještě nebyly ustálené. Zdá se být jisté, že některé skupiny Praslovanů sídlily i na našem území, říká se jim Protoveneti. Ovšem teprve v 5. století př. n. l. hovoříme o skutečných Keltech a před přelomem letopočtu o skutečných Germánech. Jako poslední se kolem roku 400 zformovali Slované a dali se do pohybu.

Migrovali do tří směrů: na západ, na severovýchod k severnímu pobřeží Ruska a na jih. Velkou část své kultury a zvyků utvářeli až během

migrace. Teorie o pravlasti Slovanů mezi Dněprem a Vislou se zdá být pravděpodobná. Nezáleží na tom, zda ta či ona teorie posune střed pravlasti Slovanů o nějaké ty kilometry tam či onam.

Je však třeba dodat, že pravlast Slovanů mezi řekami Dněprem a Vislou nemá nic společného s dnešními státními útvary na tomto území.

Luděk Sládek

Poesiomat na ruční pohon

Podzim láká do Ústí

Oživlé centrum města

Zrekonstruovaný park u Roškotova divadla propojil kulturní historii s moderním městským životem. Před vstupem do divadla vznikla terasa, srdcem parku se stal amfiteátr a atmosféru doplňuje kavárna nebo dětské hřiště. Nechybí digitální infokiosky s informacemi o divadle včetně jeho 3D prohlídky, mapou města a přehledem kulturních akcí. Hlavním lákadlem je ale **Poesiomat** – originální „mluvící socha“ od spolku Piana na ulici. Návštěvník otočí klikou, zařízení se „nabije“ a začne vyprávět. Audiovizuální dramaturgie odkazuje na významné ústecké rodáky. Například Imaginární hospodu zazpívá Slávek Janoušek, komentář vítězného olympijského dojezdu okomentuje Jarda Kulhavý, zazní pábitelské monology Jana Steklíka, verše Erwina Kukuczky, jazzové tóny Františka Uhlíře, houslové a violoncellové melodie Jaroslava Kociana a Bohuše Herana, slova Davida Vávry k Roškotovu divadlu a k dílu Quida Kociána a další.

Vydejte se po stopách minulosti...

Příběhy naší hranice je okružní naučná stezka v Ústí nad Orlicí, jež připomíná dramatickou historii města a život v obklíčení protektorátní hranice z let 1938–1945.

Mapa naučné stezky se zastaveními

Naučná stezka vede podél zmíněné protektorátní hranice, míjí Ústí nad Orlicí a nabízí geologickou hru. Více informací a podrobnosti najdete na stránkách městského infocentra. délka trasy: 10 km • vhodná: pro pěší a cyklisty • zastavení: 10 informačních panelů • začátek a konec: hlavní vlakové nádraží Ústí nad Orlicí • mobilní aplikace: Skryté příběhy

Pevňůstky z roku 1936, jak je neznáte

Výstavu, která překvapí nejen milovníky předválečného opevnění, najdete v Městském muzeu. Hlavním tématem jsou pevnůstky z roku 1936.

Unikátní výstava nabízí modely objektů z roku 1936 v měřítku 1 : 35, doplněné mnoha novými informacemi. Jde o zcela první souhrnnou výstavu modelů prakticky všech známých pevnůstek tohoto typu. Výstava trvá do 29. 11. 2026. Vydejte se malebnou krajinou poznat na vlastní oči pevnůstky v okolí města.

doporučujeme v říjnu

říjen | 31. ročník – Festival duchovní hudby sv. Cecílie, kostel Nanebevzetí Panny Marie
1.–2. 10. | 4. ročník – Swing Fest Zdeňka Černého, Roškotovo divadlo a místní restaurace
10. 10. | Cirkusový festival v DDM Duha
20. 10. | Farmářské a řemeslné trhy – Moravské trhy, Mírové náměstí 9–16 hod.

Kdo ví, odpoví...

1. Co je ve městě nejvyšší?

- a) rozhledna Andrlův chlum
- b) věž kostela Nanebevzetí Panny Marie
- c) komín bývalé textilní továrny Perla 01

2. Od kterého roku sloužila orlickoústecká výpravní budova, Staré nádraží, jako hlavní železniční stanice?

- a) 1839
- b) 1845
- c) 1874

3. Jak souvisí Ústí nad Orlicí a román Obsluhoval jsem anglického krále?

- a) narodil se tu Ivan Barnev (hlavní role)
- b) třetina filmu se tu natáčela
- c) předlohou hlavní postavy byl zdejší číšník František Dítě

? Své odpovědi nám pošlete do 10. října z www.kampocesku.cz/souteze. Třem autorům správných odpovědí zašle město Ústí nad Orlicí zajímavé ceny.

Naučná stezka Příběhy naší hranice

[ou] Město Ústí nad Orlicí

Turistické informační centrum
 Sychrova 16, 532 24 Ústí nad Orlicí
 ☎ +420 465 514 271
 @ ic@muuo.cz
www.ic.ustinadorlici.cz
www.poznejustinadorlici.cz

Havlíkův Brod

1256–2026 | 770 let

Nejstarší vyobrazení města, J. F. Beckovský, 1690

Nejstarší písemná zmínka o městě pochází z roku 1256 a zmiňuje spor brodského plebána s vilémovským klášteřem. Nejdříve to byl Smilův Brod podle zakladatele Smila z Lichtenburka a brodu přes řeku Sázavu na Haberské cestě.

TIC Havlíkův Brod
Havlíčkovo náměstí 87, 580 01 Havlíkův Brod
☎ +420 731 535 062
✉ icentrum@mdko.cz

www.tic.muhb.cz, www.muhb.cz

Budišov nad Budišovkou

1301–2026 | 725 let

Radnice, kolem 1930

K založení osady došlo zřejmě ve 13. století. První písemná zmínka je pak z roku 1301. Roku 1316 měl Budišov již typický středověký městský půdorys a jeho zákupní rychtář byla potvrzena privilegia.

Středisko volného času, p. o.
Československé armády 325
747 87 Budišov nad Budišovkou
☎ +420 773 346 805
✉ k.kohoutkova.svc@budisovnb.cz

www.svcbudisov.cz, www.budisov.eu

Němčice nad Hanou

1406–2026 | 620 let

Němčice nad Hanou, mezi 1939–1945

První písemná zmínka pochází z roku 1406. Pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazmburka daroval vsi odúmrtí (právo na majetek zemřelých bez dědiců). Kojetínské panství bylo tehdy majetkem pražského arcibiskupství.

MěÚ Němčice nad Hanou
Palackého nám. 3, 798 27 Němčice nad Hanou
☎ +420 582 302 311
☎ +420 724 051 265
✉ podatelna@nemcicenh.cz

www.nemcicenh.cz

Podzimní proměny tajemné Třebíče

Historická Třebíč nabízí fascinující kontrast bohaté historie a moderního kulturního života. Když podzimní dny vybízejí ke klidnějšímu tempu, otevírají se interiéry trebičských expozic, kde ožívá světové umění, pohnuté osudy i pozoruhodná technika.

Třebíč, Strom života v expozici Antonína Kaliny

- **Dotek tradice v židovské čtvrti:** V Zadní synagoze vás okouzlí bohatá barokní výmalba stěn i tichá vznešenost prostoru. Hned v sousedním Domě Seligmanna Bauera se přenesete na počátek 20. století – vůně koření v autentickém krámku a detailně zařízená kuchyně i ložnice vyprávějí všední příběhy tehdejších obyvatel.
- **Hrdinství, které dojmá:** Pamětní síň Antonína Kaliny přináší hluboce lidské svědectví o trebičském rodákovi oceněném titulem Spravedlivý mezi národy, jenž v pekle Buchenwaldu zachránil životy více než 900 dětí.

František Mertl, studie pro Osmý den, 1994

František Mertl

Pohled na zámekský areál s bazilikou sv. Prokopa

- **Světové umění:** Nechte se vtáhnout do expozice **FRANTA**. Dynamická tvorba mezinárodně uznávaného trebičského rodáka Františka Mertla, zastoupeného ve světových galeriích, nabízí intenzivní umělecký dialog.
- **Perspektiva z výšky:** Zastavte se u funkcionalistického vodojemu **Kostelíček** (1936) na Strážné hoře, který spojuje vodárenskou historii s vyhlídkou, nebo vystoupejte na 75 metrů vysokou **Městskou věž u sv. Martina**. Z ochozu ve 35 metrech uvidíte město v podzimním závoji a zblízka oceníte i obří hodinový stroj – srdce jednoho z největších ciferníků Evropy.

Více na
visittrebic.eu

Expozice Objev Jesenicko

Jeseník na podzim – čas objevování, pohody a zážitků

Podzim v Jeseníku umí být nádherný. Barevné lesy, mlhavá rána a výhledy na hřebeny hor mají své kouzlo. Jenže pak přijde den, kdy prší, fouká a teplota láká spíš pod deku než na výlet. Ani tehdy ale není důvod si zoufat. Jeseník totiž nabízí pestrý program, i když počasí nepřeje.

Objevte Jesenicko pod střechou

Novinkou pro letošní podzim je interaktivní **expozice Objev Jesenicko** v historické budově Katovny. Ta propojuje atmosféru starého domu s moderními technologiemi a je vytvořena tak, aby bavila děti i dospělé. Hned při příchodu návštěvníky přivítá kat, který představí historii Katovny i příběhy spojené s katovským řemeslem na Jesenicku. V hlavní galerii pak přichází čeká multimediální cesta krajinou regionu, interaktivní panely a také živé akvárium s rašeliníkem. V prvním patře se z výletu do historie stává trochu jiný druh dobrodružství: šestice IQ exponátů a hlavolamů prověří logické myšlení a společenské hry naopak vaše herní dovednosti.

Pokud vás zajímá, co žije v jesenických lesích, stojí za návštěvu také **expozice Živá příroda Jesenicka** ve Vodní tvrzi. Návštěvníky provádí přírodou regionu od nížin přes mokřady a lesy až po horské vrcholy. Interaktivní a herní prvky přitom nejsou určeny jen dětem – zajímavosti si užijí i dospělí, kteří chtějí Jeseníky poznat trochu jinak.

Pojďme se rozhybat

Pro rodiny, které mají energie na rozdávání, je skvělou volbou **Bělá v pohybu** v nedaleké Bělé pod Pradědem. Jde o indoorové sportovní-zábavní centrum, kde můžete překonávat lanové

Wellness ve Villa Regenhart

překážky, vyzkoušet elektronickou biatlonovou střílnici nebo lyžařský simulátor. Na děti čeká samostatný Dětský svět vhodný i pro ty nejmenší.

Podzimní Jeseník? Klidně pomaleji

A pak je tu možnost, která se při sychravém počasí nabízí téměř sama. Jeseník je lázeňské město, takže odpočinek a péče o tělo k němu jednoduše patří. Po dopoledni plném objevování můžete zpomalit v sauně, vířivce nebo při dalších wellness procedurách a nechat podzimní nečas za okny.

A pokud už máte dost muzeí, hlavolamů i vody ve vířivce, zbývá ještě jedna velmi příjemná disciplína: kavárenská turistika. Jeseník má kavárny hned několik – od podniků s výběrovou kávou

přes lázeňské kavárny až po místa, kde se můžete schovat s dortem, knihou nebo jen tak pozorovat déšť za oknem.

Podzimní Jeseník tedy nemusí znamenat promoklé boty a předčasný návrat domů. Někdy je právě nepříznivé počasí nejlepší příležitostí objevit město zevnitř – trochu si pohrát, něco se dozvědět, zasportovat si, zahřát se ve wellness a na závěr zakončit den dobrou kávou. A možná zjistíte, že na slunečné počasí už vlastně ani nečekáte.

Kdo ví, odpoví...

1. Jak se jmenoval zakladatel lázní v Jeseníku?

- a) Vincenz Priessnitz
- b) Otto Wichterle
- c) Jan Evangelista Purkyně

2. V blízkosti Jeseníku se nachází zajímavé indoorové sportovní-zábavní centrum. Jak se nazývá?

- a) Lipovské stezky
- b) Pradědovo hřiště
- c) Bělá v pohybu

3. Jak se říká historické budově, ve které najdete expozice Objev Jesenicko?

- a) Katovna
- b) Katamarán
- c) Katakomba

? Svě odpovědi nám pošlete do 10. října z <http://www.kampocesku.cz/souteze>. Třem autorům správných odpovědí zašle Informační centrum Jeseník zajímavé ceny.

IC Jeseník
Palackého 176, 790 01 Jeseník
www.jesenik.cz

Natálie Pospíšilová,
Pavel Šimák, Viktor Svoboda

Tajemství pana M.

Objevem starobylé zahrady začíná nečekané dobrodružství party tří kamarádů, které doprovází všudypřítomné tajemné jméno: Johann Gregor Mendel. Kuba, Míša a Jirka se ocitnou uprostřed napínavého příběhu s tajuplnou pátračkou, při které zažijí neuvěřitelné věci. Oblíbený dětský seriál ČT nyní ožívá v knižní podobě plné komiksových obrázků.

cena: 249 Kč

<https://eshop.ceskatelevize.cz/>

? Kde se narodil Johann Gregor Mendel?

- a) v Hynčicích
- b) v Brně
- c) ve Vídni

Své odpovědi nám pošlete do 10. října

z www.kampocesku.cz/souteze. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Jiří Plachý

Emil Boček – Strach jsem si nepřipouštěl

Životní příběh a svědectví armádního generála Emila Bočka, válečného hrdiny a veterána bojů 2. světové války. Narodil se roku 1923 v Brně, odkud odešel tajně na konci roku 1939, balkánskou cestou se dostal do Bejrútu. Jako voják pěšího pluku se účastnil ústupových bojů ve Francii v létě 1940. V září 1940 byl již v Británii a přihlásil se k letectvu. Nejdříve sloužil jako mechanik u stíhacích strojů, v říjnu 1942 byl přijat do pilotního výcviku, a mohl se tak stát jedním z nejmladších československých stíhacích pilotů, kteří měli za sebou operační lety během druhé světové války. Byl přijat do RAF, nejdříve sloužil jako mechanik, poté jako pilot-stíhač u československé 310. stíhací perute. Armádní generál Emil Boček je nositelem Řádu bílého lva I. třídy za mimořádné zásluhy o obranu a bezpečnost státu a vynikající bojovou činnost. Zemřel měsíc po svých narozeninách, 25. února 2023.

cena: 348 Kč

www.jota.cz

Jaroslav V. Mareš

Zbytečná záhada – smrt Jana Masaryka

Případ smrti Jana Masaryka je jednou z našich nejdiskutovanejších záhad. Přitom jde o záhadu naprosto zbytečnou. Jan Masaryk zemřel náhle v době, kdy se komunisté ujímali moci. Jeho smrt okamžitě označili za sebevraždu a veřejnost jim neuvěřila. Logický závěr se na mnoho let stal pastí. Jakmile se vyšetřování znovu otevřelo, objevili se „svědci“. Jiní chtěli prostřednictvím vykonstruovaných výpovědí pomoci domnělé pravdě. Tragická událost zafungovala jako dokonalý generátor nesmyslů. Vydalo nakladatelství Universum.

cena: 499 Kč

www.luxor.cz

Michal Stehlík, Martin Groman

Přepište (místní) dějiny

Není malých dějin! Autoři ukazují proměny krajiny, paměti i lidí na originálních příbězích z regionální historie. Mezi různými kouty Čech, Moravy a Slezska lze najít nečekané rozdíly a podobnosti. Propojení „velkých“ dějin s historií konkrétních měst a regionů odhaluje souvislosti, které často zůstávají skryté. Vydáte se na cestu po známých i zapomenutých místech České republiky a uvidíte, jak se v průběhu času proměňovala – nejen krajina, ale i paměť, příběhy a lidé.

cena: 598 Kč

www.jota.cz

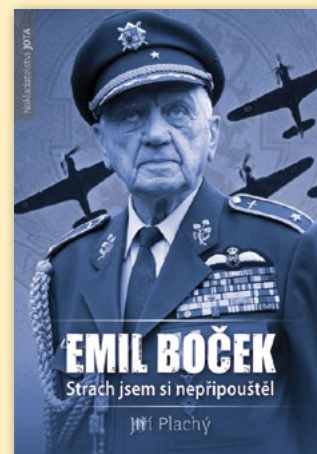
Město Tábor

Tábor – husitské město

Infocentrum Město Tábor vydalo nový komiksový průvodce Tábořem pro děti, který je zavede do husitské minulosti města. Hravě, originálně, s humorem. Osvědčené autorky Petra Braunová a Barbora Brůnová se s nadšením letos v únoru vrhly do práce a dílko je na světě! Skládanka o deseti stránkách je k dostání v infocentru na Žižkově náměstí.

cena: 15 Kč

www.visittabor.eu

připravila: Alice Braborová (braborova@kampocesku.cz)

Za přírodou Poodří kolem Proskovic

Některé návštěvníky Ostravy možná překvapí, že je plná zeleně. Není divu, spadá sem totiž i téměř desetina území chráněné krajinné oblasti Poodří. Ta letos slaví 35 let od svého vyhlášení.

Meandr řeky Odry

Na asi 4 km dlouhém nenáročném výletě poznáte, že okolí Proskovic má poutavou historii i malebnou krajinu s řadou přírodních zajímavostí. Do Proskovic se dostanete pohodlně ostravským městským autobusem. Trasa vede většinou po lučních a lesních cestách, zčásti také po naučné stezce Odry – niva.

Po chvíli dorazíte k úzkému remízku vzrostlých stromů na vyvýšeném valu. Ten tady není náhodou, ve skutečnosti je to bývalá rybníční hráz. Rybníkářství tu ustalo v průběhu 17. století a místo trpytu vodní hladiny se dnes zelenají širé

pooderské louky. Přes léto se tak můžete potěšit pohledem na záplavu pestrobarevných květů.

Stezka vás přivede až k mohutnému meandru řeky Odry. Klikaté zákruty s vysokými břehy řeka vytvořila v průběhu času. Tyto meandry jsou dnes symbolem chráněné krajinné oblasti Poodří. Ve stěnách si hloubí nory ledňáčky říční a břehule říční a na naplavených štěrčích hnízdí kulíci. Líbí se tu také hmyzu, hlavně vážkám, ze savců třeba vydrám a bobrům.

Břehule říční

aopk.gov.cz

Lačnovské skály

Malá pískovcová skalní oblast Vizovické vrchoviny Lačnovské skály, známé též jako Trčkovy, najdete nedaleko obce Lačnov na Vsetínsku. Lokalita se dělí na Horní, Prostřední a Dolní skály.

Horní lačnovské skály, levá strana

Zmíněné tři skalní sektory jsou od sebe vzdáleny několik set metrů. Dosahují výšky až 14 m a jsou pokryté množstvím voštin. Skály jsou dostupné pouze pro pěší. Dovede vás sem naučná stezka Vařákovy paseky, z Lidečka po modře značené turistické trase nebo z Lačnova po trase žluté.

-lgs-

foto © Wikimedia Commons, autor Michal Klajbán

Měli jsme i válečnou loď (96 let)

Jmenovala se „President Masaryk“ a šlo o loď válečnou, hlídkovou. Jejím posláním bylo zajišťovat dunajskou hranici s Maďarskem.

Naše největší válečná loď byla projektována ve Škodových závodech a postavena v loděnicích v Komárně (1929–1932). Poldi Kladno dodala ocelové pláty, Škoda Plzeň strojní vybavení, lodní šrouby hamburská firma Zeise. Předlohou byly rakousko-uherské lodě třídy Wels, užívané v té době na Dunaji Maďarskem. Měřila 47,5 metru a široká byla 6 metrů. Výtlak byl 214 tun a dvě parní turbíny ji hnaly vpřed rychlostí 30 km/h. Původní výzbroj byla čtyři 66mm kanony L/35 Škoda vzor 30, čtyři 7,92mm kulomety vzor 24 a deset min. Posádku tvořilo až 46 mužů.

Na vodu byla spuštěna 19. října 1930, ale musela se vrátit do loděnice a projít zásadními úpravami. Do služby byla uvedena až v srpnu 1932. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava (16. 3. 1939) a klerofašistického satelitu nacistického Německa Slovenské republiky (14. 3. 1939) loď konfiskovali Němci. Dostala jméno Bechelaren (německý název pro město Pöchlarn). Do roku 1941 kotvila v Linci a poté byla nasazena v Jugoslávii. V roce 1943 prodělala v Linci modernizaci, kdy kotle nahradily ponorkové diesely MAN, zmizely komíny, spaliny odváděly výfuky na bocích. Část nástaveb nahradil čtyřhlavňový Flakvierling 38 ráže 20 mm, kanón ráže 20 mm na zádi nahradil kanon ráže 37 mm. Zmizela přední kulometná věž.

Námořní prapor Československa

Loď President Masaryk, již bez zadního stěžně, na přehlídce 1938

Posádka lodi President Masaryk, 1938

Od roku 1944 sloužila na dolním toku Dunaje, kde byla z 5. na 6. 4. 1944 poškozena letectvem SSSR. Po opravě se v prosinci vrátila do služby v oblasti Visegrádu. V lednu 1945 podporovala německý protiútok u Budapešti a poté odplula do Lince. Děla ráže 66 mm nahradila ponorkové 88mm kanony (66mm střelivo došlo). Poslední bojovou akcí prošla v dubnu 1945 u Melku proti dělovým člunům SSSR (dva potopila). Posádka se vzdala 11. 5. 1945 v Linci Američanům.

Odzbrojená loď byla vrácena do Bratislavy (1947). Vyplula v roce 1951, ale pro nevyužití byla dána k civilnímu využití, kdy sloužila jako sklad a pracovní ponton. Naše největší válečná loď byla nenávratně sešrotována v roce 1978.

Antonín Fridrich

Jedna z nejrozsáhlejších zříčenin hradů v České republice je zříčenina Hukvaldy. Tento hrad byl budován postupně v průběhu pěti staletí od 13. století do 18. století. Jeho hlavní funkcí bylo chránit obchodní stezku spojující...									
POMŮCKA: AKAŠA, AKE	OTÁZKA NA MÍSTO	1. DÍL TAJENKY	SMĚROVKA HOVOR.	PŘEDLOŽKA	SPOJKA	NEVIDITEL. PRALÁTKA PROSTUP. VESMÍR	INICIÁLY HERCE LIPSKEHO	2. DÍL TAJENKY	AMERICKÉ POHOŘÍ
CELA					FRANCOVKA				
AMERICKÝ REŽISÉR WOODY ???					ODNOŽ CHEM. ZN. ZELEZA				
SPZ MOSTU				BÝV. ZN. NĚM. AUT O NĚČEM			ŘÍMSKÝCH 450 UNIVERZITA T. BATI ZLÍN		
VÁHAVÝ SOUHLAS OBLIBENÝ NÁPOJ					VOJ. JÍDELNÍ MISKY MONGOLSKÝ PASTEVEC				
KOKTAVÝ ČLOVĚK HOVOR.					ARMÁDNÍ TĚLOV. KLUB ŠKOLNÍ HALA				STAV BEZ SVĚTLA
POLÁRNÍ ZÁŘE					EXISTOVAT POKRM Z KOSTEK MASA				
FOTBALOVÝ KLUB ANGL. ZKR.			MOUŘENÍN SKUPINA				ZNAČKA MILIMETRU DRUH OŘECHŮ		
VYSOKÁ KARTA				TLAPA JEDNOTKA TLAKU					
SNÍŽENÝ TÓN E		ZNAČKA DECIBELU ČES. SPIS. MIROSLAV			ROSOLOVITÁ HMOTA HMOTY				SMĚR BUDDHIZMU
DRUH SYRA					ZRANĚNÍ ZAVAZDLO				
PEVNĚ DRŽET						SPZ PRAHY ÚMRTÍ			
INICIÁLY ZPĚVAČKY LANGEROVÉ STĚNY				NĚMEC PRYČ Z NITRA		INIC. HERCE NOVEHO KONĚ KNIZNĚ			
CHEM. ZN. ZINKU			OKRES ČR ŘÍMSKÝCH 51						HOVOROVÝ SOUHLAS
V NIŽŠÍCH VRSTVÁCH					PODZEMNÍ ČÁST ROSTLINY				
PATŘÍČÍ IVĚ					CHUŤ ZASTAR.				

Partnerem křížovky je Radioteka.cz

Velký výběr audioknih, hudebních titulů na CD, LP a knih najdete na jednom místě v e-shopu Radioteka.cz.

Radioteka.cz
Český rozhlas

Radioteka doporučuje:

Stanislav Motl: Stopy, fakta, tajemství 2 – Síla osudu

Desítky let pátrání a stovky osudů... Výběr toho nejlepšího z více než 570 dílů úspěšného rozhlasového pořadu. Stanislav Motl opět navštěvuje dějiště dávných i nedávných událostí, otevírá zapomenuté archivní složky, objevuje zaprášené rodinné krabice s fotografiemi, získává jedinečná svědectví. Hledá a nachází příběhy hrdinství i zločinu, ukazuje, jak tenká může být hranice mezi odvahou a zbabělostí, silou a slabostí, láskou a nenávistí, pomstou a spravedlností.

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, ZÁŘÍ 2026

Celkem došlo 2 645 odpovědí | z toho 1 601 žen a 1 044 mužů.

Křížovka s Radiotekou Českého rozhlasu

tajenka: ... Přemkem opavským jako žádoucí ...

soutěžilo: 378 čtenářů; 338 správně; 40 špatně

výherci: Helena Šnábllová, Velké Přítočno; Juraj Kosek, Kladno; Eleonora Hašková, Turnov

Edice ČT

otázka: Ve kterém roce vznikla takzvaná Velká Praha?

odpověď: b) 1922

soutěžilo: 571 čtenářů; 569 správně; 2 špatně

výherci: Iva Trojanová, Praha 6; Petra Köppllová, Domažlice; Milan Novotný, Praha 6

Babí léto láká za Hurvínkem, za zvířátky i do přírody

odpovědi: b), a), c)

soutěžilo: 563 čtenářů; 549 správně; 14 špatně

výherci: Radomír Helis, Hovězí; Iva Fronková, Úpice; Miroslava Fürstová, Včelná; Lenka Jakoubková, Osice; Věra Hložková, Plzeň; Jana Tillová, Poděbrady; Jaroslava Freiberková, Sezemice; Aleš Neuwirth, Klimkovice; Zdeněk Rossý, Janov; Věra Bulantová, Pelhřimov

Jindřichův Hradec: léto nekončí, zážitky pokračují

odpovědi: b), b), b)

soutěžilo: 583 čtenářů; 559 správně; 24 špatně

výherci: Violeta Russová, Trutnov; Dagmar Skopalová, Kroměříž; Alena Loukotová, Kadaň; Jiří Honomichl, Aš; Marie Drábíková, Vranovice; Václav Chlumecký, Vápno; Marie Makovičková, Moravský Krumlov; Hana Naušová, Plzeň; Jiří Čech, Zlín; Fink Ingrid, Selb/Německo

Za dobrodružstvím do Ústí nad Orlicí

odpovědi: b), c), b)

soutěžilo: 550 čtenářů; 539 správně; 11 špatně

výherci: Zdislava Holcová, Mikulov; Jiřina Šmerdová, Znojmo; Václav Vodička, Kopřivnice; Alen Vodičková, Kopřivnice; Lenka Vlasáková, Poděbrady; Lenka Špitálská, Nové Město pod Smrkem; Marie Številjaková, Přibyslav; Jindřiška Vejmelková, Lysá nad Labem; Rudolf Kisveter, Nymburk; Marie Fialová, Karlovy Vary 7

Festival Prague Harley Days 2026

správná odpověď: b), a), c)

soutěžilo: 81 čtenářů; 81 správně

výherci: Alena Dvořáková, Luby u Chebu; Eva Kálalová, Nové Město nad Metují; Lucie Reindlová, Praha

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

UPOZORNĚNÍ: Odpovědi na soutěže zasílejte pouze přes www.kampocesku.cz/souteze nejpozději do 10. dne měsíce uvedeného u každé soutěže. Zaslání odpovědí prostřednictvím e-mailu a poštou není možné.

Tajenku křížovky nám zašlete do 10. října z www.kampocesku.cz/souteze. Tři autoři správných odpovědí obdrží cenu od Radiotéky Českého rozhlasu ve formě slevového kuponu.

24. 31. ŘÍJNA 2026

TÝDEN

TURISTICKÝCH INFORMAČNÍCH CENTER

**Rádi vyrážíte za kulturou
i zážitky po celé republice?**

Od 24. do 31. října navštivte turistická informační
centra zapojená do Týdne TIC 2026.

Těšit se můžete na prohlídky, kvízy, věže,
programy pro dospělé i děti, drobné dárky
i ochutnávky regionálních produktů
ve více než 250 TIC.

Cílem Týdne TIC je připomenout,
že i v digitální době mají infocentra
své pevné místo – nejen jako zdroj
informací, ale i jako místo setkávání,
inspirace a lokálního patriotismu.

**Akce tradičně začíná na Světový den
pro rozvoj informací (24. října), vyhlášený**
OSN, který upozorňuje
na důležitost přístupu k ověřeným
a kvalitním informacím.

facebook.com/aticcr
www.aticcr.cz

Turistické informační centrum
PRVNÍ KROK NA VAŠICH CESTÁCH

Český výrobce vánoční výzdoby, dekorací a osvětlení

VÁNOCE, ZA KTERÝMI SE CESTUJE

Proměňujeme česká města a obce
v místa plná světla, radosti
a nezapomenutelných zážitků.

ČESKÁ VÝROBA

ORIGINÁLNÍ DESIGN

RADOST PO CELÉM ČESKU

NAVŠTIVTE NÁŠ E-SHOP

www.vanocnivyzdoba.cz

www.mkmont.cz

+420 474 316 731

info@mkmont.cz